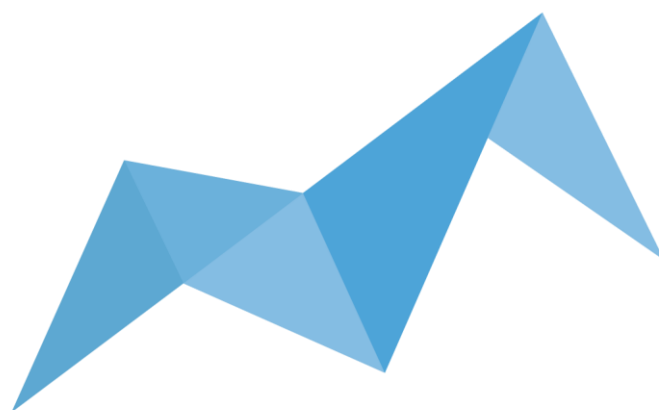

Niilo Mäki
INSTITUUTTI

Niilo Mäki -säätiö
VUOSIKERTOMUS 2016

Valtuuskunnan hyväksymä 27.4.2017

Sisällys

1. Kooste Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2016	3
2. Kehittämishankkeet	7
3. Tutkimushankkeet.....	11
4. Kehitysyhteistyö.....	20
5. Lastentutkimusklänikka	21
6. Koulutus ja julkaisutoiminta.....	22
7. Hallinto- ja tukipalvelut.....	28

Liitteet

- Liite 1. Niilo Mäki Instituutin henkilöstö vuonna 2016
- Liite 2. Niilo Mäki Instituutin julkaisuluettelo 2016
- Liite 3. Niilo Mäki Instituutin järjestämät koulutukset 2016
- Liite 4. Niilo Mäki -säätiön valtuuskunta ja hallitus 2016

1. Kooste Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2016

Olennaiset tapahtumat vuonna 2016

Niilo Mäki -säätiö sr jatkoi toimintaansa tarkoituksensa mukaisesti tukemalla lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämistä. Säätiön ylläpitämän Niilo Mäki Instituutin keskeisenä tehtävänä on lasten ja nuorten oppimisvaikeuksien ja kehityksen erityishäiriöiden tutkimus ja niihin liittyvä arvioinnin ja kuntoutusmenetelmien kehittäminen, julkaisu ja kokeileminen, sekä alan asiantuntijoiden täydennyskoulutus. Niilo Mäki Instituutin toiminta vaikuttaa ja kohdentuu erityisesti oppimisvaikeuksia kohdanneisiin lapsiin ja nuoriin, heidän perheisiinsä, oppimisvaikeuksia työssään kohtaaviin ammattilaisiin, alalla toimiviin järjestöihin sekä oppilaitoksiin.

Niilo Mäki -säätiön valtuuskunnan toimeksiannon mukaisesti tehtiin strategiatyötä, joka kiteytettiin seuraaviksi strategisiksi tavoitteiksi vuosille 2016–2020: *vahva tutkimusosaaminen, kansainvälisyys, aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen sekä tehokkaat ja joustavat toimintamallit*. Näiden strategisten tavoitteiden varaan rakennetaan strategian käytännön toimenpidesuunnitelma, jonka toteutumista hallitus seuraa aktiivisesti. Niilo Mäki -säätiön kehittäminen jatkuu dynaamisena hallituksen ja instituutin henkilöstön yhteistyönä.

Kehittämishankkeet

Raha-automaattiyhdistykseltä (RAY) Niilo Mäki -säätiö sai vuodelle 2016 yleisavustuksen perustoimintansa ylläpitämiseen (Ay5) sekä investointiavustuksen (B9) sisäilmaremontin vuoksi uusittaviin kalusteisiin ja irtaimistoon.

RAY:n avustamista hankkeista jatkuivat suunnitelmien mukaisesti *Hahmotushäiriöiden tukeminen ja kuntoutus* (C33) ja *Kielellisten taitojen ja lukemisen tukeminen* (C36). Uusia hankkeita RAY ei vuodelle 2016 myöntänyt.

LukiMat-palvelun ylläpitoon ja sen sisältöjen kehittämiseen saatiin kaksi avustusta: Suomen Kulttuurirahasto myönsi hankeapurahan *Ekapeli-harjoitusmenetelmän kehittämiseen* ja Kuluttajaosustoiminnan säätiö myönsi tuen LukiMat-palvelulle.

Tutkimushankkeet

Oppimisvaikeuksien arviointi ja tukeminen suomenruotsalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa -hanke (ILS) jatkui vuonna 2016 Svenska Kulturfonden, Svenska Folkskolans Vänner ja Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne rahoittajinaan.

Suomen Akatemian tukemia tutkimushankkeita oli vuonna 2016 käynnissä neljä kappaletta: SELDI-hanke (*Self-efficacy and learning disability interventions*), ReadALL (*Teknologia-avusteinen lukemaan oppimisen tuki kaikille oppijoille*) ja LITE (*Opettajien minäpystyvyyden ja kollektiivisen opettajapystyvyyden monitasoinen pitkittäistutkimus*) sekä 1.9.2016 Jyväskylän yliopistosta siirtynyt DysGeBra-hanke (*Dyslexia: genes, brain functions, interventions*). Näistä SELDI-hanke oli päättynyt jo vuoden 2015 lopussa, mutta osa toiminnoista jatkuu vielä alkuvuoden 2016.

KELA:n tukema *Oppimisvaikeuksien pysyvyys* -tutkimushanke jatkui vuoden 2016 loppuun ja toiminta jatkuu vielä vuoden 2017 keväällä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama positiivisen käyttäytymisen edistämiseen koulussa tähtäävän *ProKoulu*-hankkeen toiminta jatkui vuoden 2016 loppuun suunnitellun mukaisesti. Hanke toteutettiin yhteistyössä Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistojen kanssa.

Kehitysyhteistyö

Ulkoasiainministeriön rahoittama e-oppimisen kehittämiseen tähtäävä TaleAfrica-kehitysyhteistyöhanke päättyi vuoden 2016 lopussa eikä uutta rahoitusta sen jatkolle saatu.

Muu toiminta

Vuoden aikana jatkettiin Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne -säätiön tukemia koulutushankkeita, joissa suomenruotsinkielistä varhaiskasvatuksen henkilökuntaa koulutetaan *Kaninhistorier – Träning i aktiv hörförståelse* ja *Nallematte - Program för utveckling av tidig matematisk inlärningsförmåga* -harjoitusohjelmien käyttämiseen.

Lukuisten yhteistyökumppaneiden kanssa syksyllä 2016 järjestettiin toista kertaa Opin ja osaan -perhetapahtuma, joka keräsi Mäki-Matin perhepuistoon suuren määrän perheitä.

Vuonna 2016 juhlistettiin Heikki Lyytisen 70-vuotisjuhlaa sekä Onerva Mäen 90-vuotisjuhlaa.

Yhteistyötä (hanketoiminta, materiaalituotanto, jne.) alan järjestöjen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten, oppilaitosten ja muiden organisaatioiden kanssa jatkettiin. Niilo Mäki säätiön asiantuntijoita osallistuu mm. muiden alan toimijoiden hankkeiden ohjausryhmiin. Päättäjien kanssa käytiin vuoropuhelua oppimisvaikeuksiin liittyvissä teemoissa.

Lastentutkimusklänikka

Lastentutkimusklänikan toiminta jatkui yhteistyössä Jyväskylän kaupungin perheneuvolan kanssa. Yhteistyö on mahdollistanut hankkeissa kehitettyjen toimintamallien kokeilun käytännössä, Instituutin tutkijoiden tutustumiseen kläniseen työhön sekä tuonut Niilo Mäki Instituutin hankkeille läheisen yhteyden käytännön toimintaan. Lastentutkimusklänikalla kävi vuonna 2016 oppimisvaikeuksien arvioinnissa 50 lasta (edellisvuonna 61) ja kuntoutuksessa 69 lasta (edellisvuonna 83). Lapsista puolet oli Jyväskylän ulkopuolisista kunnista. Keski-Suomen alueen psykologeja konsultoitii 162 lapsen asioissa. Keskimääräinen jonotusaika kasvoi 10 kuukaudesta 12 kuukauteen. Lastentutkimusklänikan asiakasmäärien supistumisen ja jonotusajan kasvun taustalla on sekä Jyväskylän perheneuvolan että NMI:n henkilöstöresursoinnin väheneminen

Koulutus- ja julkaisutoiminta

Niilo Mäki Instituutin koulutustoimintaa järjestettiin valtakunnallisesti NMI:n omina maksullisina koulutuksina sekä tilauskoulutuksina ja Opetushallituksen rahoittamina koulutuksina. Koulutuksissa lisättiin verkkokoulutuksen tarjoamia mahdollisuuksia.

Seitsemäs Hyvä Alku -tapahtuma järjestettiin helmikuussa 2016. Osallistujia kaksipäiväisessä tapahtumassa oli noin 2000 henkilöä/päivä.

NMI Bulletin -lehti ilmestyi 4 kertaa ja sen luettavuutta ja www-sivujen toimivuutta parannettiin vuoden 2016 aikana.

Koulutus- ja julkaisutiedote julkaistiin kaksi kertaa vuodessa ja tämän lisäksi tiedotettiin kuukausittain ilmestyvällä kuukausikirjeellä (noin 25 000 vastaanottajaa) sekä sosiaalisessa mediassa. Lisäksi lukuisissa alan ammattihenkilöstölle kohdennetuissa tapahtumissa on esitelty Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa.

Koulutustoiminnan tuotot toteutuivat odotettua suurempana, mutta julkaisumyynti ei toteutunut budjetoidun mukaisesti. Julkaisumyyntin jääminen budjetoidusta johtuu osaksi kahden julkaisun viivästymisestä vuodelle 2017.

Koulutus- ja julkaisutoimintaa koskeva ylijäämä toteutui budjetoitua suurempana erityisesti koulutustuottojen lisääntymisen vuoksi.

Vuonna 2016 julkaistiin myyntijulkaisu: *KUMMI 14. KASVU JA KASVATUS – Kaskas-ryhmätoimintamallista tukea laadukkaaseen varhaiskasvatukseen.*

Hallinto, henkilöstö ja talous

Niilo Mäki Instituutti on yksi merkittävimmistä oppimisvaikeusalan toimijoista Suomessa. Instituutin arvokkain pääoma on osaavassa ja asiantuntevassa henkilöstössä. Asiantuntijoiden työ luo uusia tutkimustuloksia, toimintamalleja, menetelmiä ja muita tuotoksia joita voidaan soveltaa käytäntöön ja käytännön toimijoiden tueksi. Kokeneen henkilöstön osaamispääomaa hyödynnetään koulutuksissa sekä kasvatettaessa uutta tutkija- ja kehittäjäskupolvea.

Niilo Mäki Instituutissa oli vuonna 2016 käynnissä 13 avustuksen saanutta tutkimus- tai kehittämisprojektia sekä viisi Opetushallituksen tukemaa opetustoimen henkilöstökoulutushanketta. Niilo Mäki -säätiön hallintoa ylläpidettiin pääosin Raha-automaattiyhdistyksen yleisavustuksella, hankkeilta kerätyillä yleiskustannusosuuksilla ja koulutus- ja julkaisutoiminnan tuotoilla. Yleiskulua peritään kaikilta hankkeilta, joiden rahoittajan säännöt eivät sitä erikseen kiellä. Yleiskustannusosuudella katetaan hankkeille yhteisiä kuluja (mm. yhteiset tilat, hallinnon kulut, työterveys, siivous, yritysvakuutukset, työkykyä ylläpitävät toimet, virkistystoimet).

Vuoden lopussa Niilo Mäki -säätiössä oli työntekijöitä 61 henkilöä, joista 32 kokopäiväisessä, 13 osa-aikaisessa työsuhteessa ja 16 tuntilistaperustaisesti. Koko vuoden ajalta tarkasteltuna kokoaikaisia työntekijöitä oli keskimäärin 30,42 henkilöä kuukaudessa (edellisenä vuonna 30,6) ja osa-aikaisia 14,33 henkilöä (8,69 henkilötyökuukautta; edellisenä vuonna 8,59 htkk) ja tuntilistalla keskimäärin 8,25 (2,04 htkk; edellisenä vuonna 2,19 htkk) henkilöä kuukaudessa. Kokoaikaiseksi muutettuna NMI:n työntekijöiden lukumäärä oli vuoden 2016 aikana keskimäärin 41,15 henkilöä (41,4 henkilöä vuonna 2015) kuukaudessa. Osaava henkilöstö on Niilo Mäki Instituutin tärkein voimavara, joka luo edellytykset huippututkimukselle ja laadukkaalle kehittämistyölle.

Niilo Mäki -säätiön valtuuskunta kokoontui vuonna 2016 3 kertaa (normaalikokousten lisäksi yksi ylimääräinen sähköpostikokous). Niilo Mäki -säätiön hallitus kokoontui vuoden 2016 aikana 10 kertaa. Hallituksen kokoonpano muuttui toukokuun lopussa, kun hallituksen pitkäaikainen puheenjohtaja Heikki Lyytinen jäi omasta pyynnöstään pois hallituksesta. Hallituksen puheenjohtajana toimi loppukauden varapuheenjohtaja Päivi Fadjukoff ja varapuheenjohtajana Päivi Kalilainen. Lisäksi hallituksen varajäsen Visa Virtanen jäi pois hallituksesta 18.3.2016 ja hänen tilalleen varajäseneksi nimettiin Ilkka Mäkitalo alkaen 13.4.2016. Hallituksen jäseninä olivat vuonna 2016 seuraavat:

Jäsen	Varajäsen
Heikki Lyytinen (puheenjohtaja ja jäsen 31.5.2016 asti)	Hannu Tolvanen
Timo Ahonen	Paavo Leppänen
Reija Alen	Juha Ahonen
Päivi Fadjukoff (varapuheenjohtaja 31.5.2016 asti ja puheenjohtaja 1.6.2016 alkaen).	Onerva Mäki
Matti Kuorelahti	Hannu Savolainen
Päivi Kalilainen (varapuheenjohtaja 1.6.2016 alkaen).	Airi Valkama
Tuula Vähäkainu-Kujanen	Visa Virtanen (18.3.2016 asti), Ilkka Mäkitalo (alkaen 13.4.2016)

Niilo Mäki -säätiön valtuuskunnan tai hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita valtuuskunta- tai hallitustyöskentelystä lukuun ottamatta hallituksen puheenjohtajaa, jolle maksettiin 2018,28 €/vuosi. Tutkimusjohtajalle (toimii myös hallituksen varsinaisena jäsenenä) maksettiin korvausta 592,60 €/kk. Säätiön suppeaan lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty muita avustuksia, taloudellisia etuja, rahalainoja tai muita vastaavia etuja.

Selvitystyö Niilo Mäki -säätiön yleis-, talous- ja henkilöstöhallintoon liittyen valmistui keväällä 2016. Selvityksen toteuttajana toimi EY. Selvityksessä havaittuja kehityskohteita otettiin huomioon strategisia tavoitteita ja niihin liittyviä toimenpiteitä laadittaessa.

Vuoden 2016 tilinpäätöksen yhteydessä huomattiin virhe vuoden 2015 julkaisuvarastoarvossa. Julkaisuvaraston arvo oli vuoden 2015 tilinpäätöksessä 33 744,49 € todellista arvoa suurempi. Korjaus tehtiin vuoden 2016 tilinpäätöksessä suoraan taseeseen oikaisemaan edellisten vuosien ylijäämää.

Niilo Mäki -säätiön vuositulos oli 8776,25 € alijäämäinen. Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset velvoitteensa sopimusten mukaisesti.

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

STEA (entinen Raha-automaattiyhdistys) myönsi vuodelle 2017 rahoituksen yhdelle uudelle hankkeelle (*Leikiten keskittyväksi*), jatkuville hankkeille (C33 ja C36), yleisavustuksen (Ay5) säätiön toimintaan sekä investointiavustusta toimitilojen irtaimiston uusimiseen.

LukiMat-hankkeen ylläpitorahoituksesta on neuvoteltu yrityssponsorin kanssa. Lisäksi Suomen Kulttuurirahasto on myöntänyt avustuksen LukiMatin matematiikan osa-alueelle Neure-ympäristön kehittämiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on valinnut Niilo Mäki -säätiön toteuttamaan hallituksen kärkihanke 4:een liittyvän hankearvioinnin ja myöntänyt siihen liittyvän rahoituksen.

Useiden hankkeiden päätyminen vuoden 2016 lopussa, eläkkeelle jääminen ja siirtyminen muiden työnantajien palvelukseen ovat aiheuttaneet henkilöstön määrän merkittävän vähentymisen alkuvuonna 2017.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hankkeiden määrän arvioidaan olevan edellistä vuotta pienemmän, millä on vaikutusta myös kokonaishenkilömäärään. Koulutus- ja julkaisutoimintaan haetaan rahoitusta koulutushankkeista.

Epävarmuustekijöitä liittyy edelleen säätiön perus- ja tukitoiminnan rahoitukseen pitkällä aikavälillä ja erityisesti tutkimus- ja kehittämisosaamisen pysyvyyteen ja asiantuntemuksen edelleen kehittymiseen. Toiminnan kehittämisessä ja rahoituksen hakemisessa huomioidaan, miten varmistetaan osaamispääoman pysyminen sekä uusien osaajien saaminen.

Osaan vuonna 2016 haetuista hankkeista saadaan päätökset kevään ja kesän 2017 aikana. Uusia hankehakemuksia on ryhdytty valmistelevaan. Rahoitusta haetaan STEA:lta, Opetushallituksesta, Suomen Akatemialta, opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä suomalaisilta että ulkomaisilta säätiöiltä.

Uusia keinoja tuottojen saamiseksi kartoitetaan jatkuvaksi, jotta toimintaa voidaan jatkaa riittävässä laajuudessa ja tulevaisuuden osaamistarpeet huomioiden.

Säätiön toiminnassa korostetaan edelleen laadukkuutta ja korkeaa tasoa sekä toimien sovellettavuutta käytännön toimijoiden avuksi.

2. Kehittämishankkeet

HAHKU-Hahmottamisen kuntoutus

HAHKU

Projektin vetäjä: Pekka Räsänen

Henkilöstö (2016): Pekka Räsänen, Suvi Ylönen, Hanna Suni, Aino Oksanen, Oleksandr Maslov

Kesto: 2014–2017

Rahoittaja: Raha-automaattiyhdistys, RAY-C33

Yhteistyökumppanit: *Järjestöt:* ADHD-liitto ry, Aivoliitto ry, Suomen CP-liitto, Erilaiset oppijat ry, Koulut ja erityiskoulut: ohjaus- ja oppimiskeskus Onerva, Jyväskylän yliopiston Normaalikoulu
Tutkimuslaitokset ja yliopistot: Psykologian ja liikuntatieteiden laitokset sekä kasvatustieteiden tiedekunta; Jyväskylän yliopisto; Klingberg lab, Karolinska Institutet, Ruotsi; Aalto Yliopisto, Helsinki; Division of Cognitive Neuroscience, The Johns Hopkins University, USA; Department of Psychology, Temple University, USA, Universität Münster, Saksa; CENDI, Meksko; *Yritykset:* Movya Oy, Kaasa Health

Tavoitteet: Tuottaa verkkotietopalvelun, tiedotuksen ja koulutusten avulla tietoa hahmotushäiriöistä, niiden tunnistamisesta ja tukemisesta sekä kehittää tietokoneavusteisia arvioinnin ja kuntoutuksen välineitä hahmotushäiriöiden kuntoutuksen sekä oppimisen tukemiseksi

WWW-sivut: www.hahku.fi

<https://www.facebook.com/hahmottaminen>

Projektin toiminta ja tulokset 2016

Projekti keskittyi vuoden 2016 aikana saattamaan valmiiksi tietopalvelun perusrungon sekä testaamaan tietokoneavusteisia arviointi- ja kuntoutusmateriaaleja erilaisilla lapsiryhmillä. Vuosi huipentui 24.11. Helsingissä pidettyyn tietopalvelun julkistamistilaisuuteen. Helsingin erilaisten oppijoiden tiloissa järjestettyyn tilaisuuteen ehti päivässä ilmoittautua lähes kaksinkertainen määrä kiinnostuneita kuin yli 100 henkeä vetäneeseen tilaan mahtui.

Tietopalvelussa www.hahku.fi julkaistiin vuoden loppuun mennessä yli kolmekymmentä tietoiskua (yli tunti tiiviisti esitettyä tietoa). Nauhoitettua raakamateriaalia tuotantoa varten kertyi yli 100 tuntia. Tästä muokataan lisää tietoiskuja seuraavan vuoden aikana.

Julkistamistilaisuudessa julkaistiin myös avoimeen ja ilmaiseen käyttöön CognitiveMatters –säätiön ja Karolinska Institutetin kanssa tuotettu visuaalisen matematiikan, visuo-spatiaalisen työmuistin ja hahmottamisen harjoitteita sisältävä harjoitepeli. Peliä kokeiltiin ensin kevään ja kesän aikana yhteistyössä oppimisvaikeuskoulutuksiin osallistuneiden opettajien kanssa.

Hahmotushäiriöteemaan liittyviä koulutuspäiviä pidettiin yksitoista, lisäksi HAHKU:n toimintaa esiteltiin yhdeksässä NMI:n tai yhteistyöjärjestöjen tilaisuudessa. Yhteistyöjärjestöjen lehdissä julkaistiin viisi artikkelia HAHKU:n tuotteista.

Lukumummit ja -vaarit

Projektin vetäjä: Hanna Pöyliö

Henkilöstö (2016): Katja Korhonen, Annastiina Kettunen, Paula Salmi, Adrienn Jalonen (äitiysloma) ja Hanna Pöyliö.

Kesto: 2015–2017

Rahoittaja: Raha-automaattiyhdistys, C36

Yhteistyökumppanit: Suomen Isovanhemmat ry, Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut, Monikulttuurikeskus Gloria, Jyväskylän kaupungin perheneuvolan Lastentutkimuskliniikka, Väestöliiton Monikulttuurinen osaamiskeskus, Kansalaisareena ry:n Avita kaveria -hanke, Familia ry:n Duo-hanke

Tavoitteet: Kehittää 1. Lukumummi ja -vaari -toimintamalli suomea toisena kielenä opiskelevien sanavaraston tukemiseen yhteistyössä koulujen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa. 2. Lukumummi ja -vaari -toimintamalli maahanmuuttajien oman äidinkielen sanavaraston tukemiseen yhteistyössä koulujen, ilta- ja päivätoiminnan ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa. 3. Lukutaidon ja kielellisten taitojen harjoitusmateriaali. 4. Lukutaitoon ja kielellisiin taitoihin liittyvä opasmateriaali vanhemmille.

Projektin toiminta ja tulokset 2016

Lukumummi ja -vaari -toiminta S2-oppilaiden kanssa jatkui Jyväskylässä ja lisäksi mukaan otettiin 11 uutta paikkakuntaa. Vapaaehtoisia oli mukana toiminnassa 63 ja oppilaita arviolta 100. Toiminnan levittämisen yhteydessä julkaistiin uudet www-sivut. Toiminnasta järjestettiin vaikutusten arviointijakso, jonka tuloksia analysoidaan ja esitetään vuoden 2017 aikana.

Toista Lukumummi ja vaari -toimintamallia suunniteltiin keväällä yhdessä Monikulttuurikeskus Glorian ja vapaaehtoisten kanssa ja sen pilotointi aloitettiin syksyllä. Gloriassa järjestetyssä kerhossa vapaaehtoiset seniorit lukevat omalla äidinkielellään lasten kanssa. Kerho järjestettiin syksyllä 12 kertaa ja siellä kävi kaiken kaikkiaan 19 lasta ja 10 vapaaehtoista. Kerhossa oli tarjolla myös muuta kielellisiä taitoja harjoittavaa puuhaa. Havaitsimme, että lapsille omalla äidinkielellä puhuminen on tärkeää ja syksyn kuluessa he rohkaistuivat käyttämään omaa äidinkieltä ja suomea rinnakkain. Kerhotoiminta ja sen kehittäminen jatkuu vuonna 2017.

Hankkeen kolmatta tavoitetta, kielellisten taitojen ja lukutaidon tukemisen materiaalia suunniteltiin korttipelin muotoon. Kehitettyä korttipeliä kokeiltiin eri-ikäisten ja erikielisten oppilaiden kanssa. Pelin viimeistely ja levittäminen toteutetaan hankkeen viimeisenä vuonna.

Neljäs tavoite on luoda suomea toisena kielenä puhuville vanhemmille kohdennettua sisältöä Lukusilta.fi -sivustolle. Sivusto käännetään myös eri kielille, jotta siitä olisi mahdollisimman paljon hyötyä kohderyhmälle. Vuoden 2016 aikana uutta sivustoa suunniteltiin ja kehitettiin tarvekartoituksen pohjalta.

Lukumummi ja -vaari -toiminta valittiin mukaan HundraED sadan suomalaisen koulutusinnovaation joukkoon. Hankkeen toimintaa esiteltiin Educa-tapahtumassa tammikuussa sekä Hyvä Alku -tapahtumassa helmikuussa. Marraskuussa järjestettiin yhteistyössä Suomen Vanhempainliiton kanssa Kiedo meidät tarinaan -tapahtumaviikolla Lukuvaarien lukutuokioita suorana videolähetyksenä. Muuta toimintaa ovat olleet: Vapaaehtoisten päivän messut Jyväskylässä ja vapaaehtoistyön messut Helsingissä sekä Vanhustenviikon tapahtumapäivä Jyväskylän Seniorimessuilla. Lisäksi Lukumummi ja -vaari -toimintaan on rekrytoitu eri senioriyhdistysten tapaamisista uusia vapaaehtoisia.

Ekapeli-harjoitusmenetelmän palautejärjestelmän kehittäminen

Projektin vetäjä: Juha-Matti Latvala, Heikki Lyytinen & Timo Ahonen

Henkilöstö (2016): Ville Mönkkönen, Mika Halttunen, Oleksandr (Alex) Maslov, Jaakko Ryssy ja Miika Pekkarinen

Kesto: 2016

Rahoittaja: Suomen Kulttuurirahasto

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto

Tavoitteet: Hankkeessa kehitetään Ekapeli-harjoitusmenetelmän palautejärjestelmää, jotta myös mobiililaitteilla tapahtuvasta Ekapeli-harjoittelua voitaisiin seurata ja saataisiin tietoa edistymisistä ja mahdollisista ongelmakohdista. Palautejärjestelmän kehittämisen lisäksi nykyisin vain tietokoneella olevat maahanmuuttajien suomen kielen harjoitteluun tarkoitetut peliversiot mukautetaan tableteilla ja mobiililaitteilla toimiviksi.

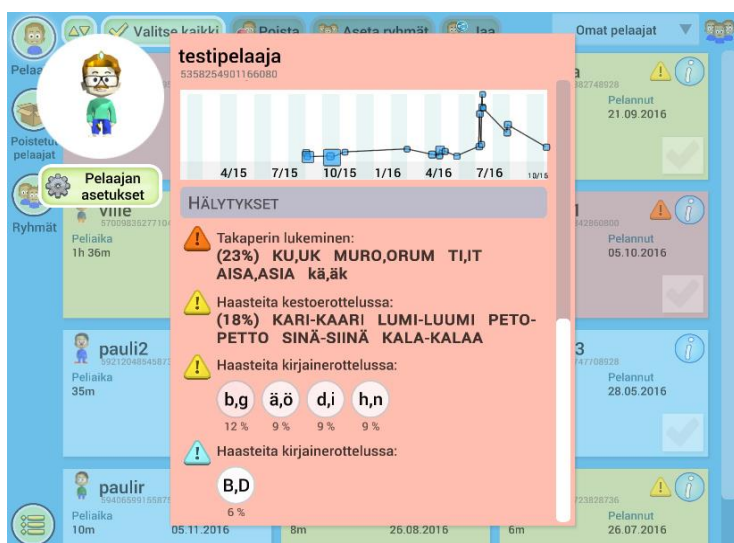
Verkkosivut: www.lukimat.fi

Projektin toiminta ja tulokset 2016:

Vuonna 2016 kehitettiin Ekapeliin mahdollisuus pelata koulussa ja kotona samalla pelaajahahmolla. Järjestelmä tallentaa pelitilanteen palvelimelle, jolloin käyttäjän pelaajat ovat käytävissä millä tahansa laitteella. Käyttäjät voivat myös jakaa pelaajia tai kokonaisia pelaajaryhmiä keskenään, jolloin esimerkiksi opettaja ja vanhempi voivat yhdessä toimia lapsen ohjaajina, tai eri opettaja ja erityisopettaja voivat yhdessä toimia koko luokan ohjaajina.

Ekapeliin toteutettiin palautejärjestelmä, jonka avulla vanhemmat ja opettajat voivat saada tarkkaa tietoa pelaajan lukutaidosta. Peli osaa kertoa, kuinka hyvin lapsi osaa kunkin kirjaimen, kuinka sujuvaa lukeminen on, ja tarvitseeko lapsi esimerkiksi kestoerottelun lisäharjoitteita. Peli osaa myös muokata tarjoamaansa sisältöä omien havaintojensa pohjalta. Palautejärjestelmä kerää anonymiä dataa tutkimustarkoitukseen kaikilta rekisteröityneiltä pelaajilta.

Vuonna 2016 julkaistiin uusi versio Ekapeli Maahanmuuttaja -pelistä. Peliä voi nyt pelata tietokoneiden lisäksi tableteilla.

Projektin vetäjä: Tuire Koponen (oto)

Henkilöstö (2016): Alex Maslov ja Johanna Manninen

Kesto: 2016

Rahoittaja: Kuluttajaosuustoiminnan säätiö

Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena oli ylläpitää ja kehittää LukiMat -verkkopalvelua sekä erityisesti Neure-oppimisympäristön tablettikäyttöliittymää.

Verkkosivut: www.lukimat.fi

Projektin toiminta ja tulokset 2016

Hankkeessa ylläpidettiin www.lukimat.fi -verkkopalvelua ja kehitettiin Neure -oppimis- ja arviointiympäristön tabletti- ja mobiilikäyttöliittymää.

www.lukimat.fi -verkkopalvelu sekä sen kautta julkaistut materiaalit ja menetelmät ovat maksutta kaikkien käytössä. Verkkopalvelussa kävi vierailijoita vuoden 2016 aikana noin 485 000 eri puolilta Suomea. Vierailijat selailivat yhteensä yli 2 miljoonaa sivua palvelussa. Harjoitusmenetelmistä suosituin oli Ekapeli, jonka eri versioita pelattiin yhteensä yli 600 000 tuntia vuodessa. Suosituin Ekapeleistä oli tableteilla ja mobiililaitteilla käytettävä Ekapeli-Alku, jolla oli noin 6000 pelaajaa/päivä.

Neuren kehittäminen edellytti tietokoneilla käytettäväksi suunniteltujen harjoituskenttien muokkaamista pienemmille kosketusnäytöille sopivaksi. Neuren mobiilisovelluksesta valmistui kokeiluversio, mutta sen julkaisukuntoon saaminen edellyttää vielä käyttöliittymän ja tehtävien jatkokehitystyötä.

Kehitystyöhön haettiin jatkorahoitusta Suomen Kulttuurirahastosta ja myönteisen rahoituspäätöksen (julkistettu 27.2.2017) myötä kehitystyötä jatketaan 2017.

3. Tutkimushankkeet

Opin pystymään! Self-efficacy and learning disability interventions (SELDI)

Projektin vetäjä: Tuija Aro (oto)

Henkilöstö (2016): Mika Paananen (osan vuotta osa-aikaisena)

Kesto: 2013–2015 (2016)

Rahoittaja: Suomen Akatemian Skidi Kids -ohjelma ja henkilökohtaiset apurahat

Yhteistyökumppanit: Hanke on yhteistyöhanke Jyväskylän yliopiston Kasvatustieteiden laitoksen/Erityispedagogiikka kanssa. Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut on ottanut tutkimuksen kehittämishankkeekseen ja mukana on myös muita kuntia Keski- ja Itä-Suomesta. Lisäksi yhteistyökumppaneina on muita laitoksia Jyväskylän yliopistosta, Itä-Suomen yliopisto, sekä ulkomaiset asiantuntijat Yorkin, Oxfordin, Kentuckyn ja Haifan yliopistoista.

Tavoitteet: Kehittää menetelmiä tukea lapsen myönteisiä käsityksiä kyvystään oppia, saada lisää tutkittua tietoa siitä, miten lapsen uskoa omiin taitoihinsa eli minäpystyvyyden tunnetta voisi tukea lukemisen ja matematiikan erityisopetuksessa, mikä merkitys minäpystyvyydellä on akateemisten taitojen oppimiseen ja miten se kehittyy osana tarkkaavuuden ryhmäkuntoutusta. Vuoden 2013 lopulla noin 1200 lasta osallistui seulontatutkimuksiin yhteistyökunnissa. Vuoden 2014 alussa näiden lasten joukosta valittiin lukemisen ja matematiikan interventioihin osallistujat (noin 160 lasta) ryhmäseulontojen ja tarkempien yksilötutkimusten perusteella. Lukemisen ja matematiikan interventiot toteutettiin yhteistyökouluilla kevään 2014 aikana ja seuranta mittaus toteutettiin syksyllä 2014. Vastaavasti tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen Maltti-interventiot ja niiden loppu- ja seurantamittaukset saatettiin päätökseen vuoden 2014 aikana. Vuonna 2015 kerättiin vielä muutaman interventioryhmän osalta aineistoa.

Projektin toiminta ja tulokset 2016

Hankkeessa kertyneen aineiston käsittelyä jatkettiin jatko-opiskelijoiden ja yliopiston henkilökunnan työnä vuonna 2016. Yhteensä hankkeesta on valmisteilla kymmenkunta kansainvälistä julkaisua.

Opettajien minäpystyvyyden ja kollektiivisen opettajapystyvyyden monitasoinen pitkittäistutkimus (LITE)

Projektin vetäjä: Olli-Pekka Malinen

Henkilöstö (2016): Olli-Pekka Malinen

Kesto: 2014–2017

Rahoittaja: Suomen Akatemia

Yhteistyökumppanit: Itä-Suomen Yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Vrije Universiteit Amsterdam

Tavoitteet: LITE-hankkeessa tutkitaan opettajapystyvyyttä, eli opettajien käsitystä kyvystään vaikuttaa positiivisesti oppilaiden koulunkäyntiin. Tutkimusaineisto kerätään Itä-Suomen yliopiston, NMI:n ja Jyväskylän yliopiston yhteisen ProKoulu -tutkimuksen yhteydessä noin sadalta koululta. Tutkimuksen päätavoitteina on ymmärtää paremmin 1) opettajapystyvyyteen vaikuttavia tekijöitä 2) pystyvyyden vaikutusta muihin tekijöihin kuten opettajien työtyytyväisyyteen ja työuupumukseen sekä 3) Opettajien opettajapystyvyyden ja oppilaiden käsitysten sekä toiminnan välistä yhteyttä. Tuloksia voidaan hyödyntää esimerkiksi opettajien ammatillisen kehittymisen tukemisessa.

Projektin toiminta ja tuotokset 2016

Keväällä ja syksyllä 2016 ProKoulu -tutkimuksen yhteydessä kerättiin opettajilta ja oppilailta kyselyaineistoa, jota hyödynnetään myös LITE -tutkimuksessa. Lisäksi aiemmin kerättyä aineistoa käsiteltiin analyysikuntoon. Vuonna 2016 Malinen julkaisi kirjoittajakumppanien kanssa tutkimusartikkelin *Teaching and Teacher Education* -lehdessä, toisen artikkelin *Niilo Mäki Bulletinissa*, luvun *Asia-Pacific perspectives on teacher self-efficacy* -kirjassa sekä toisen luvun *Enemmän kuin puoli taivasta? Naisten uudet roolit kiinalaisessa yhteiskunnassa* -teoksessa, joka voitti 2016 Kanava -tietokirjapalkinnon (<http://otavankirjasaatio.fi/otavan-kirjasaation-palkinnot/kanava-tietokirjapalkinto/>). Malinen myös valmisteli tulevia tutkimusartikkeleja, teki niiden analyyskejä, lähetti esitysehdotuksia tuleviin konferensseihin sekä toimitti ja kirjoitti yhteisopettajuutta käsittelevää Kummi -opasta. Maaliskuussa Malinen osallistui Yhdysvalloissa San Franciscossa järjestettyyn Association for Positive Behavior Support (APBS) -konferenssiin ja vieraili sen jälkeen University of Oregonissa ja University of Kansasissa. Elokuusta 2016 hän on ollut vierailevana tutkijana Vrije Universiteit Amsterdamissa, jossa hän mm. tutustuu opettajien ammatillisen kehittymisen käytänteisiin Alankomaissa.

Projektin vetäjä: Ulla Richardson konsortion vetäjä, Juha-Matti Latvala (NMI)

Henkilöstö (2016): Vesa Rantanen, Riikka Heikkilä, Ville Mönkkönen, Miika Pekkarinen, Jari Westerholm, Mika Halttunen, tutkimusavustajia

Kesto: 2014–2017

Rahoittaja: Suomen Akatemia

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto, tutkimukseen osallistuvat koulut

Tavoitteet: Jyväskylän yliopiston Agora Centerin kanssa toteutettavassa hankkeessa tutkitaan erityisesti lukemisen sujuvuuden harjoittamista GraphoGame (Ekapeli) –teknologian avulla. Lisäksi hankkeessa kehitetään ja validoidaan tietokonepohjaisia (mm. puheentunnistukseen perustuvia) lukemisen osataitojen arviointimenetelmiä niiden soveltuvuudesta ja luotettavuudesta oppimisen arviointiin. Tutkimuksen kautta hankitun tiedon perusteella Graphogameen kehitetään oppijan erilaiset taidot ja oppimispolut mahdollisimman hyvin huomioonottava adaptaatiologiikka sekä yksilöllisesti etenevät harjoitteet. Tutkimusten tulosten ja niihin perustuvan kehitystyön myötä oppimisessaan vaikeuksia kohdanneille lapsille ja nuorille saadaan hyödynnettäväksi entistä tehokkaampia ja yksilölliset piirteet huomioonottavia teknologiapohjaisia harjoitus- ja tukimenetelmiä.

Projektin toiminta ja tuotokset 2016

ReadAll hankkeessa suoritettiin loppuun edellisenä vuonna alkanut tutkimusaineiston keruu Keski-Suomen alueen kouluissa. Kolmosluokkalaisten aineistonkeruun valmistuttua lopulliset testitulokset tarkastettiin ja yhdistettiin eri menetelmin kerätyt tutkimustiedot yhdeksi kattavaksi aineistoksi. Aineiston analyysien myötä kahden tutkimusartikkelin käsikirjoitukset saatiin lähes valmiiksi julkaisemista varten.

ReadAll -interventiopelin eli uuden oppimispelin periaatteiden, rakenteen ja sisällön suunnittelu saatiin myös hyvin käyntiin vuoden aikana.

ReadAll -hanketta ja ensimmäisiä tutkimustuloksia esiteltiin vuoden aikana usealla foorumilla: Scientific Studies of Reading (SSSR) – konferenssissa Portossa Portugalissa, Educa -messuilla Helsingissä, Psykologia - messuilla Tampereella ja Hyvä Alku -tapahtumassa Jyväskylässä. ReadAll -hanketta kuvaileva teksti laadittiin Suomen Akatemian TULOS-hankeohjelman hankkeiden yhteiseen julkaisuun.

Dysleksia, geenitausta, aivotoiminta, keinot sen voittamiseksi (Dysgebra)

Projektin vetäjä: Heikki Lyytinen

Henkilöstö (2016): Heikki Lyytinen, Miia Ronimus, Marko Niemelä, Pia Krimark, Ritva Ketonen, Heli Tahvanainen

Kesto: 2015-2019

Rahoittaja: Suomen Akatemia

Yhteistyökumppanit: Folkhälsanin tutkimuskeskus, Aalto-yliopisto, Jyväskylän yliopisto

Tavoitteet: Konsortiohankkeen tavoitteena on kerätä tietoa kaikkein vakavimpien dysleksian muotojen syntyyn vaikuttavista tekijöistä. Dysleksiaa lähestytään monitieteisesti yhdistämällä geenitutkimusta, aivotutkimusta, big data -analyysiä ja behavioraalisia tutkimusmenetelmiä. Tätä tietoa yhdistelemällä pyritään kehittämään uusia tietokone- ja mobiilialustoilla toimivia harjoittelumenetelmiä sitkeistä lukemaan oppimisen ongelmista kärsivien lasten tarpeisiin

Projektin toiminta ja tuotokset 2016

Projekti toimi Jyväskylän yliopiston Agora Centerissä elokuun 2016 loppuun asti, ja siitä eteenpäin Niilo Mäki Instituutissa.

Vuonna 2016 tutkimuksen aloitti joukko 1. luokan oppilaita pääkaupunkiseudulta ja Keski-Suomesta (1. kohortti, N=87). Lapset rekrytoitiin Ekapelin Kirjaintreeni-version käyttäjien joukosta. Lasten luku- ja kirjoitustaitoa ja motivaatiota tutkittiin yksilömittauksilla alkuvuonna sekä toukokuussa. Noin puolet lapsista, joilla havaittiin selviä ongelmia lukemisessa (noin < 5% ikäryhmässään) osallistui lisäksi yksilötutkimukseen, jolla kartoitettiin muita kognitiivisia taitoja sekä Ekapeli-harjoittelujaksolle. Harjoittelujaksoja järjestettiin kaksi, keväällä ja syksyllä, ja projekti lainasi lapsille tabletit harjoittelujakson ajaksi (6 viikkoa). Osa lapsista osallistui kummallekin harjoittelujaksolle.

Lasten opettajat ja vanhemmat täyttivät kyselylomakkeita, esim. lasten taustasta, heidän saamastaan tuesta sekä toiminnasta koulussa ja kotona. Lasten Ekapeli-oppimisesta kerättiin tietoa Ekapeli Alku -peliin liitettyllä datankeruulla, joka toimii nyt myös verkon kautta. Osa lapsista osallistui geenitutkimukseen (Folkhälsan) ja aivotoiminnan mittauksiin (Aalto-yliopisto, Jyväskylän yliopisto).

Syksyllä 2016 käynnistyi myös tutkimuksen 2. kohortin rekrytointi, mikä tapahtui lähettämällä tiedote tutkimuksesta Ekapelin käyttäjien sähköpostilistalle sekä alakoulujen rehtoreille. Opettajia kehoitettiin käyttämään Kirjaintreeni-peliä sellaisten oppilaiden kanssa, joilla oli vaikeuksia lukemaan oppimisessa. Kirjaintreenidatan perusteella sopiviksi osallistujiksi arvioitujen lasten opettajille lähetettiin kutsu tutkimukseen loppuvuonna 2016.

Tuloksia ei vielä ole, koska aineistonkeruu jatkuu vuonna 2017.

Ett utvecklingsprojekt om utvärdering av och stödåtgärder vid inlärningsvärigheter i
finlandssvenska skolor och daghem. InLärning och Stöd, ILS

Projektin vetäjä: Sira Määtä ja Vesa Närhi (tarkkaavuuden osa-alue), Paula Salmi (lukemisen osa-alue)
Henkilöstö (2016): Henrik Husberg, Susanna Slama, Liisa Klenberg, Ann-Katrine Risberg, Pia Vataja, Laura Tepponen, Jari Westerholm, Johanna Manninen ja Tuija Aro

Kesto: 2015–2018

Rahoittaja: Svenska Kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne ja Svenska Folkskolans Vänner

Yhteistyökumppanit: Åbo Akademista Humanististen tieteiden, psykologian ja teologian tiedekunnan psykologian ja logopedian oppiaineet, Kasvatustieteiden ja hyvinvointialojen tiedekunnan erityispedagogiikan oppiaine sekä Vasa Specialpedagogiska Center, Helsingin yliopistosta Käyttätymistieteiden tiedekunta, Jyväskylän yliopistosta psykologian laitos ja Kasvatustieteiden tiedekunta, Turun yliopistosta psykologian laitos sekä Hogrefe Psychologien Kustannus Oy.

Tavoitteet: Hankkeella on kaksi päätavoitetta: 1) kehittää suomenruotsinkielisten koulujen ja päiväkotien opettajien, erityisopettajien sekä muiden oppimisvaikeuksien parissa työskentelevien taitoja tunnistaa, kohdata ja tukea lapsia ja nuoria, joilla on itsesäätelyn, tarkkaavuuden ja käyttäytymisen pulmia tai lukemisen ja nimeämisen pulmia. Hankkeen kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret. Heidän tukemisensa edellyttää kuitenkin välittävien ja osaavien aikuisten tukea. Siksi hankkeen toiminnot kohdistuvat lasten ja nuorten kasvatus-, opetus-, ja kuntoutustyötä tekevien ammattilaisten osaamisen ja välineistön kehittämiseen. Kehittämishankkeen taustan muodostavat tutkimusperustaiset menetelmät, jotka koulutusten, opas- ja opetusmateriaalien sekä normitettujen testimateriaalien avulla viedään käytännön kasvatus- ja opetustyön välineiksi. 2) kehittää yhteistyössä Suomen ruotsinkielisten yliopistollisten laitosten kanssa yhteistyössä oppimisvaikeuksiin liittyvää ammatillista, tutkimus- ja kehittämistoiminnan osaamista sekä alan ammattilaisten täydennyskoulutusta. Tavoitteena on luoda osaamis pohja, joka kantaa hedelmää hankkeen päätyttyä sekä perus- että täydennyskoulutuksissa sekä alan tutkimus- ja kehittämistyössä. Hanke jakautuu kahteen osa-alueeseen: itsesäätely, tarkkaavuus tai käyttäytyminen (ILS Tark) ja Lukeminen, kirjoittaminen ja nimeäminen (ILS Luki)

Verkkosivut: www.inlarningochstod.fi ja www.facebook.com/inlarningochstod

Projektin toiminta ja tuotokset 2016

Hankkeen nettisivut lanseerattiin vuoden 2016 alussa. Nettisivut löytyvät osoitteista www.inlarningochstod.fi sekä www.facebook.com/inlarningochstod. Sivuilla on esitetty tietoa hankkeesta, esitellään hankkeen tapahtumia ja tilaisuuksia, joihin hanke osallistuu sekä tiedotetaan hankkeen omista tapahtumista sekä hankkeen tuotoksista.

Koko hankkeen kehittämispäivä järjestettiin kolme kertaa vuoden aikana (26.-27.1., 31.8. sekä 23.11.2016). Kehittämispäivillä suunniteltiin hankkeen yhteisiä nettisivuja sekä yhteistä taustataitojen aineiston keruuta. Päivien aikana myös luotiin yhteinen ID-numeroiden luontikäytännön tiedon tallentamista varten sekä laadittiin hankkeelle julkaisusuunnitelma ja tiedotussuunnitelma.

Kielisyyttä mittaavasta taustatietokyselystä (bakgrundsblankett) tehtiin alkuvuodesta päiväkotikäisten koteihin suunnattu oma versio. Lomakkeesta tehtiin sähköinen ruotsinkielinen sekä suomenkielinen versio. Kesällä hankkeelle myönnettiin virallinen tutkimuseettinen tutkimuslupa Jyväskylän yliopiston eettiseltä lautakunnalta.

Hankkeessa kerättiin aineistoa toukokuussa (viikoilla 18-22) lukemisen ja tarkkaavuuden taustataitoihin liittyen 1. luokan (n=213) sekä 3. luokan (n=133) oppilailta. Lapset valittiin lukemistesteihin osallistuneiden lasten joukosta. Osa lapsista (108 1. luokan lasta sekä 68 3. luokan lasta) osallistui myös Kesky-kyselyn aineistonkeruuseen. Keruu tapahtui yksilötestauksena, ja kerätystä aineistosta valmistuu kaksi psykologian pro gradu-työtä Åbo Akademiin. Kerätty aineisto koodattiin SPSS-tiedostoon.

Medborgarbladet-lehti teki alkuvuodesta julkaistun jutun hankkeesta ja sen tavoitteista. Hankkeen tuloksista käynnistyi vuoden aikana 10 opinnäytetyötä (pro gradu- tai kandidaattitutkielmaa) psykologian, erityispedagogiikan sekä logopedian oppiaineisiin vuoden 2016 aikana. Lisäksi suunniteltiin hankkeen tuloksiin perustuvaa kahden väitöskirjatyön sekä 1 väitöskirjan artikkelin sisältöjä.

Hanke oli esillä ¹Educa-messuilla tammikuussa Helsingissä sekä ²Hyvä Alku –messuilla helmikuussa Jyväskylässä. ¹**Educa-messut** on opetusalan valtakunnallinen koulutustapahtuma. Kävijämäärä on noin 14000 kasvatusalan ammattilaista. ²**Hyvä alku –messut** on esi- ja alkuopetuksen ammattilaisille järjestetty messu-tapahtuma. Tapahtuman kävijämäärä on noin 3000. Messuilla on tarjolla kahden päivän ajan useita oppimisvaikeusalan ammattilaiselle suunnattuja luentoja sekä näytteillä aihepiiriin liittyvää materiaalia.

ILS Tarkkaavuuden osa-alueen toiminta:

Hankkeessa on pidetty säännöllisiä kokouksia missä on osallistunut projektinjohtaja ja projektintyöntekijät sekä tarpeen vaatiessa muita omien alojensa asiantuntijat. Sen lisäksi projektin työntekijät ovat osallistuneet yhteisiin hankepalaveriin lukemisen osa-alueen työntekijöiden kanssa. Huhtikuussa esiteltiin hanketta, kehitettäviä välineitä sekä 1. luokan alustavia tuloksia Utbildningstyrelsenin järjestämällä Nationella utvecklingsdagar för specialundervisning –päivillä Helsingissä. Projektipäällikön Sira Määtän jäätyä äitiyslomalta elokuussa 2016 hallinnollinen vastuu siirtyi Vesa Närhelle, jonka jälkeen viikoittaiset palaverit ovat jatkuneet Helsingin toimipisteellä osallistujina Närhi, Husberg ja Slama.

Keskittymiskysely ja PikkuKesky: Tavoitteena oli saada mukaan vähintään n=75/ikäryhmä *Keskyn* aineistonkeruuseen. Aineistonkeruu saatettiin loppuun helmikuussa 2016. Aineistossa on oppilaita mukana yhteensä 519 oppilasta: 1lk n=132, 3lk n=120, 5lk n=121, 7lk n=79 ja 9lk n=67. Kaikilta kouluilta ei saatu tietoa montako huoltajaa/oppilasta kieltäytyivät osallistumasta, muuta saadun tiedon pohjalta laskettu vastausprosentti on alakouluissa 82%, yläkoulussa 60%. Aineisto syötettiin tietokantaan mutta analysointi päätettiin aloittaa vuonne 2017 koska henkilöstön tuntimäärän vähennyttä siihen ei löytynyt aikaa. *Päivähoitoikäisten Keskittymiskyselyn* käännös valmistui kevään aikana Liisa Klenbergin ja Johanna Rosenqvistin (HY) kanssa yhteistyössä ja aineistonkeruu toteutettiin loppukeväästä. Tavoitteena oli 75 lasta/ikäryhmä. Aineistoa kerättiin 4,5-7,5 -vuotiaiden lasten osalta (n yhteensä= 284: n 4,5-5,5v = 84, n 5,5-6,5 = 72, n 6,5-7,5 = 92). Aineiston syöttäminen tietokantaan päätettiin aloittaa vuonna 2017 koska henkilöstön tuntimäärän vähennyttä siihen ei löytynyt aikaa.

Kummi 8 – Maltti: Maltti-kummin kuntoutustapaamisten kuvaukset ja tehtävät käännettiin keväällä 2016. Tapaamiskuvaukset ja tehtävät lähetettiin Maltti-intervention vetäjille syyskuussa 2016. Teoriaosuuden käännös valmistuu loppuvuonna 2016. Maltti-interventiokoulutuksen toteutus aloitettiin siten, että ensimmäiset Maltti-ryhmien vetäjät osallistuvat koulutukseen alkaen keväällä 2016 (2 pv * 6h à 30 hlo). Tämän jälkeen vetäjät valitsivat yhteistyössä luokanopettajien ja vanhempien kanssa oppilaat interventioon. Osallistujat arvottiin koulutasolla koe- ja kontrolliryhmiin. Koeryhmä aloitti intervention lokakuussa 2016, kontrolliryhmä aloittaa puolestaan lokakuussa 2017. Malttiryhmien vetäjät ovat ilmoittaneet kaikkiaan 119

oppilasta interventioon (n koe = 58, n kontrolli = 61). Kirjallista tutkimuslupaa huoltajilta on annettu tällä hetkellä 114:lle oppilaalle. Lopulta (5 oppilasta) ryhmien vetäjät ovat saaneet suullisen luvan huoltajilta ja odotetaan kirjallisen luvan saapumista. Interventiokoulutusten yhteydessä aloitettiin Malttiin ja koulun tukitoimiin liittyvä tutkimus. Taustatietoa kerättiin ja alkumittaukset tehtiin syyskuussa Maltti-intervention oppilaiden kohdalla.

Kummi 2: Uuden ”Toiminnanohjaus”-kummin käsikirjoituksen sisällysluettelo valmistui alkusyksystä 2016 ja kirjoittajien kesken jaettiin vastuualueet. Sira Määttä valittiin toimittajaksi ja kirjoittajina ovat Liisa Klenberg, Vesa Närhi, Henrik Husberg ja Susanna Slama. Joulukuussa 2016 esitettiin ensimmäiset vedokset kappaleiden sisällöistä.

Kummi 13 – TOMERA: Kummi 13 käynnöstä päätettiin aloittaa vuonna 2017 koska henkilöstön tuntimäärän vähennyttä siihen ei löytynyt aikaa.

ILS Lukemisen osa-alueen toiminta

Hankkeessa on pidetty viikottaisia lukemisen alueen sisäisiä hankepalavereja sekä hankepalavereja lukemisen ja tarkkaavuuden osa-alueiden kesken. Lisäksi hankkeen sisällöllinen lukemisen ohjausryhmä ja nimeämisen ohjausryhmä ovat kokoontuneet yhteensä kuusi kertaa vuoden aikana. Huhtikuussa esiteltiin hanketta, kehitettäviä välineitä sekä 1. luokan alustavia tuloksia Utbildningstyrelsensin järjestämällä Nationella utvecklingsdagar för specialundervisning –päivillä Helsingissä sekä elokuussa Finran järjestämässä 17th Nordic Literacy Conference –konferenssissa. Hanketta esiteltiin myös Åbo Akademiassa Vaasassa AKK-mässä – tilaisuudessa (Alternativ och Komplementerande Kommunikaton) helmikuussa (16.2.2016) sekä syyskuussa kandiseminaarissa (19.9.2016) sekä graduseminaarissa (14.9.2016).

Nimeämistestit: Helmi-huhtikuussa (viikoilla 5-12) kerättiin nimeämisen aineistoa esikoulusta sekä vuosiluokilta 1, 2 ja 3 (n= 148 lasta / ikäryhmä). Kouluikäiset lapset valittiin lukemisen testeihin osallistuvien lasten joukosta. Kyseessä oli nimeämistestien (Nopean sarjallisen nimeämisen testi sekä Toimintonimeämistesti) normiaineiston keruu. Tuloksia analysoitiin alustavasti kesällä ja syksyllä.

Lukemisen välineet 1., 2. ja 3. luokan keväälle: Tammikuussa pilotoitiin 1, 2 ja 3 luokan kevään lukemis- ja kirjoittamistestit. Välineitä viimeisteltiin pilotin tulosten perusteella alkuvuodesta. Opettajille ja vanhemmille lähetettiin infokirjeet sekä tutkimusluvat alkuvuodesta. Tutkimuslupia palautui 81% kysytyistä 2. luokan ja 77% 3. luokan oppilaista. Testauksia (ryhmä- ja yksilötestaukset) tehtiin kouluilla viikoilla 13-17. Aineistoa kerättiin 1. luokilta (n=560), ja näiden oppilaiden taitoja seurataan pitkittäistutkimuksella 1. luokan syksystä 3. luokan kevääseen. Lisäksi kerättiin aineistoa 2. luokalta (n=343) sekä 3. luokalta (n=310). Kerätty aineisto koodattiin ja tarkistettiin loppuvuoden aikana. 1. luokan aineistoa analysoitiin alustavasti, ja 1. luokan mittareita sekä niiden reliabiliteettia ja validiteettia esiteltiin Finran kongressissa opettajille ja tutkijoille elokuussa.

Lukemisen välineet 5. luokan keväälle: Lukemisen ja kirjoittamisen arviointivälineitä 5. luokalle kehitettiin ja esipilotoitiin alkusyksystä. Varsinainen pilottitutkimus tehtiin loppuvuodesta. Syksyllä kehitettyjen testien kieliasu tarkistettiin.

Nimeämisen ja lukemisen välineet sekä normiaineisto: Testikäsikirjojen laatiminen käynnistettiin kokonaisuudessaan. Kerätystä tiedosta on valmisteilla kolme logopedian opinnäytetyötä Åbo Akademiassa. Normiaineistoa tullaan käyttämään opinnäytetöissä (pro gradu – ja kandidytö yliopistoissa) sekä hankkeesta valmistuvissa kansallisissa ja kansainvälisissä artikkeleissa.

Normiaineisto Ordförståelse-testiin: Suomenruotsalaiset normit kerättiin aineiston keruun ohessa Hogrefen Ordförståelse-sanavarastotestille vuosiluokilta 1, 2 ja 3. Normit tulevat näkyville Hogrefen kotisivuille ja käyttöön kouluille.

Positiivisen käyttäytymisen monitasoinen yhteisöllinen tuki koulussa (ProKoulu)

Projektin vetäjä: Olli-Pekka Malinen (31.8.2016 asti), Sami Määttä (1.9.2016 lähtien) ja Marika Peltonen (NMI), Hannu Savolainen (koko projektin johtaja)

Henkilöstö (2016): Olli-Pekka Malinen, Sami Määttä, Marika Peltonen, Ville Vauhkonen, lines Palmu, Aino Oksanen, Elisa Hurskainen, Riikka Malinen ja Jami Kakko.

Kesto: 2013–2016

Rahoittaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Yhteistyökumppanit: Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Atferdssenteret (Norja), Varkauden kaupunki, ProVarkaus2-hanke, ProKoulut.

Tavoitteet: ProKoulu -toiminnan päämääränä on auttaa suomalaisia kouluja oppilaiden positiivisen käyttäytymisen tukemisessa. ProKoulu -tutkimuksen tavoitteena on testata toimintamallin vaikuttavuutta noin 60 koulussa toteutettavalla satunnaistetulla tutkimuksella, jossa toinen ryhmä aloitti intervention viivästetysti.

Projektin toiminta ja tuotokset 2016:

ProKoulu-ohjaajia koulutettiin keväällä kahdessa ryhmässä, syksyllä jatkoi vain vuotta myöhemmin aloittaneiden ryhmä. Koulutuksensa päättäneiden ohjaajien ryhmässä oli 23 henkeä ja heillä oli kaksi koulutuspäivää. Koulutustaan vielä jatkaneiden ohjaajien ryhmässä on 42 henkeä ja heillä oli vuoden aikana neljä koulutuspäivää. ProKoulu -toiminnan toteutus eteni kouluilla toimintamallin vaiheiden mukaisesti mutta etenemistahti vaihteli kouluittain. 2013 aloittaneille kouluille tarjottiin koulutusta Chek In – Check Out mallista. Vuonna 2014 aloittaneille kouluille tarjottiin koulutusta rauhatonta luokkaa opettavan luokanopettajan tukemisesta. Lisäksi kaikkien koulujen käyttöön tarjottiin sähköinen tiedonkeruuväline, jonka käytöstä järjestettiin verkkokoulutus koulujen ns. datavastaaville.

Vuosiluokkien 1–6 kouluissa toteutettiin tutkimuskyselyt huhti- ja marraskuussa. Kouluilta kerättiin myös oppilaslistat aineiston hallinnan tarpeisiin ja opettajatiedot kyselylinkin lähettämistä varten. Tutkimuslupia pyydettiin ensimmäisen luokan oppilailta sekä muilta oppilailta, joilta lupaa ei vielä aiemmin ollut saatu. Kyselyaineistot käsiteltiin vuoden 2016 loppuun mennessä analyysikuntoon lukuun ottamatta muutamaa yksityiskohtaa, jotka valmistuivat alkuvuonna 2017. Tutkimuslupallisten oppilaiden arvosanatietojen ja muiden oppilaskohtaisten rekisteritietojen kerääminen alkoi, mutta sitä ei saatu päätökseen vielä 2016 aikana.

Alustavia tutkimustuloksia esiteltiin helmikuun 2016 Hyvä Alku-tapahtumassa Jyväskylässä. Alustavien analyysien tulos oli, oppilaiden oppituntien ulkopuolinen häiritsevä käyttäytyminen oli opettajien mukaan vähentynyt 2013 aloittaneissa kouluissa nopeammin kuin 2014 aloittaneissa kouluissa. Tulos viittaa siihen, että ProKoulu-toiminnalla pystytään vähentämään oppilaiden ei-toivottua käyttäytymistä koulussa. ProKoulu-tutkimuksen tuloksia esiteltiin maaliskuussa 2016 Yhdysvalloissa Association of Positive Behavior Support -järjestön konferenssissa ja marraskuussa 2016 Alankomaiden School Wide Positive Behavior Support –konferenssissa.

Oppimisvaikeuksien pysyvyys ja niiden yhteys aikuisuuden elämäntietoon: ennaltaehkäisevät ja suojaavat tekijät

Projektin vetäjä: Tuija Aro

Henkilöstö (2016): Anna-Kaija Eloranta, Elisa Hurskainen, tuntiopettajia tutkimusavustajina

Kesto: 2014–2016

Rahoittaja: Kansaneläkelaitos, Jyväskylän yliopisto

Yhteistyökumppanit: Lastentutkimuskeskus, Jyväskylän yliopisto, KELA

Tavoitteet: Hankkeessa tutkitaan oppimisvaikeuksien yhteyttä aikuisuuden akateemiseen ja kognitiiviseen suoriutumiseen ja hyvinvointiin sekä koulutuksesta ja työelämästä syrjäytymiseen seuraamalla oppimisvaikeustutkimuksissa Niilo Mäki Instituutin Lastentutkimuskeskuksella lapsena käyneiden henkilöiden elämäntietoa aikuisuuteen asti. Tutkimusongelmiin vastataan kahdella osatutkimuksella. Ensimmäisessä osatutkimuksessa tarkastellaan oppimisvaikeustutkimuksissa lapsena käyneiden aikuisten rekisteritietoja mm. Kelan ylläpitämistä rekistereistä ja toisessa tutkitaan neurokognitiivisilla testeillä ja haastatellaan osajoukkoa näistä aikuisista.

Projektin toiminta ja tulokset 2016

Vuoden 2016 alussa saatiin loppuun yksilöaineiston keruu ja aloitettiin sen analysointi. Aineisto koostuu noin viisituntisesta yksilötutkimuksesta ja haastatteluista, joissa kartoitettiin mm. tutkimushenkilöiden kognitiivisia kykyjä, akateemisia taitoja sekä psyykkistä hyvinvointia. Tämän aineiston ensimmäisiä tuloksia liittyen psyykkiseen hyvinvointiin esiteltiin elokuussa 2016 EARLI ICM-kongressissa Kreikassa. Lukivaikeuden jatkumista koskeva artikkelikäsikirjoitus on lähetetty lehteen arvioitavaksi. Näissä kummassakin keskeinen tulos on, että erityisesti lukivaikeuden jatkuminen aikuisuuteen lisää riskiä mm. työttömyyteen ja psyykkiseen pahoinvointiin. Kelasta saatiin kahden vuoden viiveen jälkeen loppukesällä 2016 aineisto, jossa klinikan eittunnistettaviin tietoihin oli liitetty Tilastokeskuksen, Väestörekisterikeskuksen ja Kelan rekistereistä tietoja klinikan asiakkaista ja heidän kontroleistaan. Alustavia havaintoja aineistosta voi löytää Kelan www-sivuilta hankkeen loppuraportista:

http://www.kela.fi/documents/10180/2770407/Aro_Oppimisvaikeuksien_pysyvyys.pdf/

Tämän aineiston analysointi jatkuu tutkimusapurahojen turvin.

4. Kehitysyhteistyö

Lukemaan opettamisen verkko-oppimisympäristön (eLearning) kehittäminen bantukieliin Saharan eteläpuoleiseen Afrikkaan (TaleAfrica)

T A L E AFRICA

Projektin vetäjä: Pia Krimark

Henkilöstö (2016): Pamela February, Damaris Ngorosho, Beatrice Matafwali, Jacqueline Jere-Folotiya, Flora Malasi, Asta Kaipainen, Miika Pekkarinen, Ritva Ketonen, Marja-Kristiina Lerkkanen ja Timo Ahonen

Kesto: 2015 (jatkui 2016)

Rahoittaja: Ulkoasiainministeriö

Yhteistyökumppanit: Capolsa, Sambian yliopisto; Namibian yliopisto; Sebastian Kolowa Memorial yliopisto, Tansania ja Kenya Institute of Special Education

Tavoitteet: Hankkeessa kehitetään tabletteihin, älypuheliin ja tietokoneisiin soveltuva lukemaan opettamisen e-oppimisympäristö paikalliskielille yhdessä afrikkalaisten lukutaidon asiantuntijoiden kanssa. Kattava verkko-oppimateriaali sisältää erityisesti tietoa oppimisvaikeuksista, ja keinoista auttaa lapsia, joilla on vaikeuksia oppia lukemaan. E-oppimisympäristö on tarkoitettu opettajankouluttajille ja työssä oleville opettajille, terapeuteille ja psykologeille tueksi ja työvälineeksi, ja käytettäväksi täydennyskoulutuksissa.

Verkkosivut: <http://www.taleafrica.com/>

Projektin toiminta ja tulokset 2016

Hanketta ylläpidettiin vuodelta 2015 siirrettyillä varoilla. Vuoden aikana e-oppimisympäristön rakennetta kehitettiin edelleen ja tekstejä sekä muita sisältöjä lisättiin ympäristöön.

Afrikkalais-suomalainen asiantuntijaryhmä kokoontui marraskuussa Jyväskylässä, jolloin työstettiin yhdessä oppimisympäristöön tarkoitettuja tekstejä.

5. Lastentutkimusklänikka

Vastaava psykologi: Nina Kultti-Lavikainen

Henkilöstö (2016): Johanna Heinonen, Nina Kultti-Lavikainen, Ulla Leppänen, Sanna Raasakka ja Hannele Antikainen. Lisäksi klinikalla työskenteli psykologian harjoittelija ja osa-aikaisina työntekijöinä Mirja Myllykoski ja lines Palmu.

Kesto: koko NMI:n toiminnan ajan

Rahoittaja: Lastentutkimusklinikan asiakastyö toteutuu Jyväskylän perheneuvolan toimintana.

Yhteistyökumppanit: Keski-Suomen alueen koulujen henkilökunta, alueen perheneuvolat ja koulupsykologit, Keski-Suomen keskussairaalan lastenpsykiatria ja lastenneurologia, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Onerva sekä Jyväskylän yliopisto, psykologian laitos.

Tavoitteet: Lastentutkimusklinikan tehtävänä on tarjota ja kehittää palveluja ja tukimuotoja, jotka liittyvät oppimisvaikeuksien ja muiden kehityksellisten häiriöiden arviointiin ja kuntoutukseen. Kuntoutustoiminta on yksilö-, pari- ja ryhmäkuntoutusta. Oppimisvaikeuksien kuntoutuksen lisäksi toteutetaan lasten neuropsykiatrista kuntoutusta. Palvelujen ja tukimuotojen kehittämisen lisäksi Lastentutkimuslinikalla käyttöön otetaan, arvioidaan ja edelleen kehitetään NMI:ssa tutkittavia ja kehitettäviä menetelmiä.

Lastentutkimusklinikan toiminta ja tulokset 2016

Lastentutkimuslinikalla tutkittiin 50 lasta (v. 2015 oli 61) oppimisvaikeuksien vuoksi. Lapsista 50 % oli Jyväskylän ulkopuolisista kunnista. Kuntoutuksessa kävi 69 lasta (v. 2015 oli 83). Osa kuntoutuksista oli alkanut jo vuonna 2015. Kuntoutusryhmiä toteutui neljä. Ryhmissä vahvistettiin lasten luku- ja kirjoitustaitoa sekä käsitystä itsestä oppijana. Keski-Suomen alueen psykologeja konsultoitii 162 lapsen asioissa (v. 2015 oli 140). Lastentutkimuslinikalle jonottavien lasten asioissa konsultoitii seitsemän lapsen opettajia ja vanhempia ns. jonokonsultaatioissa. Keskimääräinen jonotusaika oli 12 kk. (v. 2015 oli 10 kk.). Lastentutkimusklinikan asiakasmäärien supistumisen ja jonotusajan kasvun taustalla on sekä Jyväskylän perheneuvolan että NMI:n henkilöstöresurssoinnin väheneminen.

Oppimisvaikeuksien kuntoutuksen lisäksi toteutettiin lasten neuropsykiatrista hoitoa ja kuntoutusta, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä Keski-Suomen keskussairaalan lastenpsykiatrisen yksikön, alueen perheneuvoloiden sekä terveys- ja sosiaalitoimen työntekijöiden kanssa. Neuropsykiatrista kuntoutusta tarvitsevien lasten hoito edellyttää lapsen arjen tukitoimien laaja-alaista ja yksilöllistä suunnittelua. Usein lapsen ohella myös vanhemmat ja koulun henkilökunta tarvitsevat suunnitelmallista ja pitkäjänteisesti toteutettua tukea. Näitä säännöllisiä noin kuukauden välein toteutuneita vanhempien tapaamisia järjestettiin viiden lapsen asioissa ja koulun henkilökunnan työnohjauksia kahdeksan lapsen asioissa.

NMI:n tutkimushenkilöstö osallistui Lastentutkimusklinikan asiakastyön kehittämiseen. Klinikkan henkilökunta puolestaan toimi kouluttajana NMI:n järjestämissä koulutuksissa. Näin hyödynnettiin tutkijoiden monialaista osaamista Lastentutkimuslinikalla ja vastaavasti Lastentutkimusklinikan psykologien osaamista opettajien, erityisopettajien, päivähoidon henkilöstön ja psykologien kouluttamisessa. Lastentutkimusklinikan ja Jyväskylän yliopiston psykologianlaitoksen yhteistyönä käynnistettiin kuntoutustutkimusta lasten luetunymmärtämisen ja internetlukutaidon vahvistamiseksi. Tähän liittyen tutkittiin myös lasten silmänliikkeitä heidän lukiessa internettekstejä (Eseek-hanke).

6. Koulutus ja julkaisutoiminta

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2016): Maria Haakana, Mirja Myllykoski, Maria Rintanen, Birgitta Alakoski, Lasse Eskola, Teemu Hytönen, Mari Hytönen sekä harjoittelijat ja tuntiopettajat: Kirsi Savolainen, Niini Aro, Sadia Akhtar, Elias Manninen (3 vkoa), Silja Lehtonen (2 kk), Kaisu Anttila (2 kk) ja Sonja Oikari (2 vkoa)

Kesto: Koulutus-, tiedotus- ja julkaisutoiminta ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa ja talon palvelutoimintaa.

Rahoittaja: Koulutus- ja julkaisutuotot

Yhteistyökumppanit: Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattiopisto, Itä-Suomen yliopisto, JYU/kasvatustieteiden laitos/erityispedagogiikka ja varhaiskasvatus, JYU/opettajankoulutus, JYU/psykologian laitos, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, Helsingin yliopisto, Oulun yliopisto, Lapin yliopisto, Ludus Oy, Svenska Kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne, Aluehallintovirastot, oppilaitokset, kaupunkien ja kuntien opetustoimet, Osaava Satakunta, Osaava-KKK ja Hypeks –verkosto, Pesäpuu ry.

Tavoitteet: Niilo Mäki Instituutti pyrkii aktiivisesti levittämään tietoa oppimisvaikeuksia koskevista tutkimustuloksista sekä oppimisvaikeuksien käytännön arviointi- ja kuntoutusmenetelmistä. Instituutti järjestää omaan tutkimusalueeseensa liittyviä tieteellisiä tapahtumia ja tutkijayhteistyötä sekä koulutusta mm. psykologeille, perusopetuksen ja toisen asteen opettajille, erityisopettajille, lastentarhanopettajille, puhe-, fysio- ja toimintaterapeuteille, sekä lasten ja nuorten vanhemmille. NMI:n koulutustoiminnan tarkoituksena on välittää uutta tietoa oppimisvaikeuksien lasten ja nuorten kanssa toimiville eri ammattiryhmille sekä asianosaisten vanhemmille. Niilo Mäki Instituutin koulutustoiminta on nivoutunut läheisesti yhteen tiedotus- ja julkaisutoiminnan kanssa.

Niilo Mäki Instituutin tiedotustoiminnan lähtökohtana on NMI:n asema valtakunnallisena oppimisvaikeuksia koskevan tiedon tuottamisen ja kokoamisen keskuksena. Näiden tehtävien lisäksi Instituutin tehtävänä on tiedottaa ja osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun oppimisvaikeuksiin liittyvissä kysymyksissä. Tiedottamisen ja oppimisvaikeuksiin liittyvän asiantuntemuksen levittämisen erityisenä kohderyhmänä ovat oppimisvaikeuksien lasten ja nuorten kanssa työskentelevät eri alojen ammattilaiset ja asiantuntijat, mutta myös asianosaiset itse ja heidän perheensä, eri tasoilla toimivat päättäjät sekä suuri yleisö.

Verkkosivut: <http://koulutus.nmi.fi/>

Toiminta 2016

Vuonna 2016 työn alla olivat Hyvä Alku –tapahtuma, erilaisten koulutusten suunnittelu, tiedottaminen, markkinointi ja tapahtumajärjestelyt. Verkkokoulutukset lisääntyivät. Lisäksi lukuisissa alan ammattihenkilöstölle kohdennetuissa tapahtumissa on esitelty Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa. Tästä esimerkkeinä eri Opetushallituksen tilaisuudet ja Educa-messut, Oppimisen ja kasvun tuen päivät ja Puheterapeuttipäivät, Oppimisvaikeuksien tutkijatapaaminen ja ammatilliset erityisopettajapäivät.

Julkaisutoiminnassa työstettiin julkaistaviksi KUMMI 14. KASVU JA KASVATUS – Kaskas-ryhmätoimintamallista tukea laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Lisäksi työn alla olivat Etsivät- ja Yhteisopettajuuskummit.

NMI Bulletin-lehden luettavuutta ja www-sivujen toimivuutta parannettiin. Lehteä julkaistiin neljä numeroa. Koulutus julkaisi uudet www-sivut koulutus.nmi.fi, joilla koulutus- ja tiedotustoimintaa ja kouluttajia esitellään laajemmin. Koulutusten suunnittelu, tiedottaminen ja markkinointi on jatkuvaa. Koulutus- ja julkaisutiedote tehdään kahdesti vuodessa eli kevät ja syyslukukaudelle. Tiedote on sähköisesti ladattavissa kotisivuilla ja painettuna version sitä jaetaan koulutuksissa ja tapahtumissa sekä osana julkaisumyyntiä. Sähköisessä

tiedottamisessa hyödynnetään kuukausittain ilmestyvää uutiskirjettä, jolla on yli 25000 vastaanottajaa sekä täsmätiedottamista. Uutiskirjeen ja sosiaalisen median kautta (erityisesti Facebook) tapahtuva tiedottaminen on osoittautunut tehokkaaksi. Sosiaalisen median kautta olemme myös tavoittaneet uusia asiakkaita.

Vuonna 2016 järjestettiin 31 tilauskoulutuskokonaisuutta ja 45 koulutusta liittyen oppimisen ja oppimisvaikeuksien arviointiin sekä taitojen tukemiseen. Näistä esimerkkeinä lukemisen, tarkkaavuuden, toiminnanohjauksen ja matematiikan pulmat ja päällekkäistyneet oppimisvaikeudet. Lisäksi teemoina ovat olleet yhteisopettajuus, hahmottamiseen, tunteisiin ja oppimiseen, muistiin, työrauhaan, minäpystyvyyteen sekä vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät koulutukset.

Ruotsinkielisiä koulutuksia on liittyen varhaisiin matemaattisiin taitoihin ja kuullun ymmärtämisen oppimiseen järjestetty kautta Suomen Brita Maria Renlunds minne -säätiön tuella.

NMI:n järjestämät koulutukset ovat luettelona vuosikertomuksen liitteessä 3.

Tuloksia

Kivijärvi, T. & Linnove, T. 2016. KUMMI 14. KASVU JA KASVATUS – Kaskas-ryhmätoimintamallista tukea laadukkaaseen varhaiskasvatukseen: Niilo Mäki Instituutti.

NMI-Bulletinin sisältämät artikkelit vuonna 2016

2016/26, nro 1

KATSAUKSET

Juhani E. Lehto: Miksi oppilaat ovat väsyneitä? Katsaus väsymyksen syihin ja seurauksiin

TUTKIMUKSET

Alisa Alijoki, Eira Suhonen, Mari Nislin & Nina Sajaniemi: Lasten temperamentin ja tuen tarpeiden yhteys lasten kognitiivisiin toimintoihin päiväkotien erityisryhmissä

Linda Ojalampi, Nina Kivinen, Noona Kiuru, Jari-Erik Nurmi & Kaisa Aunola: Perhemuodon ja sisarusaseman yhteys lapsen sosiaaliseen suosituihin ja näkyvyyteen ensimmäisellä luokalla

KOKEILUT JA KÄYTÄNTEET

Johanna Sourander, Eeva Oksanen & Anne Viinikka: Mentalisaatioteoriaan perustuva Vahvuutta vanhemmuuteen -perheryhmämalli ja vanhempien kokemuksia perheryhmästä

Tiina Siiskonen, Sanna Alila, Tarja Hännikäinen, Kristiina Pitkänen & Pia Walle: Uudistunut Valteri tukee oppimista ja koulunkäyntiä

2016/26, nro 2

KATSAUKSET

Riikka Ullakonoja & Hannele Dufva: Toisen ja vieraan kielen ääntämisen oppimisen haasteet

TUTKITTU JUTTU

Kaisa Peltomaa: Opetuksellisesti haastavat lukivaikeuslapset – samanlaisia vai erilaisia?

TUTKIMUKSET

Marjatta Takala & Päivi Raino: Kieli, kojeet ja koulutus? Kuulovammaisten lasten perheet valintojen edessä

Anu Laine, Liisa Näveri, Maija Ahtee & Erkki Pehkonen: Opettajan toiminnan yhteys kolmasluokkalaisten onnistumiseen ongelmatehtävän ratkaisemisessa

Tuomo Virtanen, Olli-Pekka Malinen & Kaisa Haverinen: Yläkoulun oppilaiden kouluun kuulumisen kehityskulut 7. luokan alusta 8. luokan alkuun: Kehityskulkujen yhteys oppilaiden käytösoireisiin

2016/26, nro 3

LECTIO PRAECURSORIA

Riikka Heikkilä: Nopea nimeäminen ja lukemisen sujuvuus oppimisvaikeuslapsilla

TUTKIMUKSET

Annina Alhoniemi, Kati Rantanen & Kai Eriksson: Varhain epilepsiaan sairastuneiden lasten kognitiivinen ja akateeminen suoriutuminen kouluiässä

Minna Saarinen & Marjatta Takala: Draama osallistujien innoittajana – nuorten kokemuksellinen oppimisprosessi

Hanna-Maija Sinkkonen, Minna Kyttälä, Sanni Kiiskinen & Saara Jäntti: Lukion erityisopettaja – opettaja, ohjaaja ja konsultti?

KONGRESSIKERTOMUKSET

Elias Manninen: Matkakertomus oppimista ja oppimisvaikeuksia käsittelevästä For Learning International Symposium on learning and learning difficulties -konferenssista 2.-4.12.2015

2016/26, nro 4

LECTIO PRAECURSORIA

Jonna Salminen: Matematiikan oppimisvaikeudet: riskin tunnistaminen ja varhaisen tuen vaste

TUTKITTU JUTTU

Riikka Heikkilä, Mikko Aro, Vesa Närhi, Jari Westerholm & Timo Ahonen: Edistääkö tavuharjoittelu lukemisen sujuvuutta? Tietokonepohjainen harjoittelukokeilu tois- ja kolmasluokkalaisilla heikoilla lukijoilla

TUTKIMUKSET

Irene Munter, Minna Kyttälä & Kaisa Kanerva: Työmuisti ja työskentelytaidot – kuinka yhdenmukaisia ovat työmuistitestien tulokset ja opettajan havaintoihin perustuvat arviot?

Karoliina Ylinen, Kaisa Aunola, Riitta-Leena Metsäpelto, Marja-Kristiina Lerkkanen & Noona Kiuru: Äitien antaman tuen merkitys nuorten ongelmakäyttäytymiselle alakoulusta yläkouluun siirryttäessä

KOKEILUT JA KÄYTÄNTEET

Riikka Mononen, Pirjo Aunio & Anna Tapola: ThinkMath-verkkopalvelu. Matemaattisten taitojen tutkimukseen perustuva tukeminen

OPH-rahoitteiset täydennyskoulutushankkeet

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2016): Maria Haakana, Mirja Myllykoski, Maria Rintanen ja opetushenkilöstö

Kesto:

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2015 haun koulutushankkeet:

7oph7221 Hyvinvointia ja oppimisen iloa yhdessä! vuodet 2015-2017.

7oph7222 Pedagogista osaamista, yhteisöllistä hyvinvointia ja ammatillista kehittymistä varhaiskasvatuksesta alkuopetukseen vuodet 2015-2017.

7oph7223 Hyvinvointia ja pedagogiikkaa siirtymävaiheisiin vuodet 2015-2017.

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2016 haun koulutushankkeet:

7oph7224 Oppimisen ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen tuki erilaisille oppijoille vuodet 2016-2018.

7oph7225 Yhteispeli - hyvinvointia ja taitoja koko koululle vuodet 2016-2018.

Rahoittaja: Opetushallitus

Yhteistyökumppanit: Opetushallitus, koulut ja opettajat kautta Suomen, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattiopisto, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitos/Erityispedagogiikka, Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitos/Varhaiskasvatus, Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitos/Opettajankoulutus, Jyväskylän yliopiston psykologian laitos, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, Mukaan -hanke, CP-liitto, HYPEKS –verkosto ja THL.

Tavoitteet: Edistää yleistä-, tehostettua- ja erityistä tukea tarvitsevan oppilaan osallisuutta ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti vahvistamalla opettajien kolmiportaisen tuen pedagogista osaamista. Syventää moniammatillista yhteistyötä opetuksessa ja edistää laadukkaan inklusiivisen opetuksen, turvallisen lähikoulun ja yhtenäisen perusopetuksen toteutumista. Edistää opettajien luokanhallinnan taitoja sekä vahvistaa koulun aikuisten valmiuksia motivaation, hyvän työrauhan, tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen tukemiseen koulussa. Kouluttaa esi- ja alkuopetuksen henkilöstöä varhaisen tuen menetelmiin ja oppimisympäristöihin käyttöön. Hankkeilla vahvistetaan osallistujien osaamista nuorten motivaation, kasvun sekä oppimisen tukemisessa ja ohjaamisessa. Keskiössä on opiskelijan tuen tarpeen tunnistaminen sekä siirtymävaiheen tukitoimien oikea-aikainen suunnittelu ja käytäntöön panto opintojen aikana, millä voidaan ehkäistä mahdollisia opintojen keskeyttämisä.

Hankkeet rohkaisevat opettajia hyödyntämään tietotekniikkaa opetuksessa ja kannustavat käyttämään uusimpaan tutkimustietoon perustuvia Internet -pohjaisia, vapaasti käytettäviä arviointi-, opetus- ja harjaannuttamismenetelmiä. Tarjota alueellisesti ja valtakunnallisesti verkon kautta saavutettavissa olevaa koulutusta eri puolilla Suomea.

Toiminta ja tulokset 2016

Hankkeissa järjestettiin seuraavat koulutukset:

- SUJUVAKSI LUKIJAKSI - SUJUVAN LUKEMISEN TUKEMINEN 2.-6. LUOKILLA (3 op), 12.1.2016, 22.3.2016 ja 10.5.2016 Joensuu
- ETSIVÄ-RYHMÄ; LASTEN TOIMINNANOHJAAMISEN TUKEMINEN RYHMÄSSÄ (3 OP), 21.1.2016 ja 21.4.2016 Turku
- LUETUN YMMÄRTÄMISEN TUKEMINEN LUOKKA-ASTEILLA 6–9 (2 op), 22.1.2016 ja 22.4.2016 Turku
- TYÖRAUHA KAIKILLE- TUKITOIMIA YLÄKOULUJEN TYÖRAUHAONGELMIIN (3 op), 28.-29.1.2016 ja 1.4.2016 Helsinki
- HYVÄN TYÖRAUHAN RAKENNUSAIKAT – OPETTAJAN LUOKANHALLINNAN TAITOJEN KEHITTÄMINEN KOULUN ARJESSA (1 op), 4.2.2016 Helsinki

- EKAPELI LUKEMAAN OPPIMISEN JA SUJUVAN LUKEMISEN TUKENA (3 op) 5.2.2016 verkossa, 10.3.2016 ja 3.5.2016 Tampere
- MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (2 OP), 10.02.2016 ja 7.04.2016 Oulu
- AMMATTIIN OPISKELEVIENTEN NUORTEN OPISKELUMOTIVAATION TUKEMINEN - KESKEYTTÄMISRISKISSÄ OLEVAN NUOREN OPISKELUMOTIVAATIO JA TUKITOIMET (3 op), 11.-12.2.2016 Helsinki
- TIETOTEKNIKKAA ERITYISOPETTAJAN ARJESSA (2 op), 11.2.2016 ja 17.3.2016 Jyväskylä
- HYVÄN TYÖRAUHAN RAKENNUSAINEITA – OPETTAJAN LUOKANHALLINNAN TAITOJEN KEHITTÄMINEN KOULUN ARJESSA (1 op), 18.2.2016 Oulu
- TARKKAAVUUDEN JA TOIMINNANOHJAUKSEN ONGELMAT KOULULUOKASSA – TUNNISTAMINEN JA TEHOSTETTU, YKSILÖLLISTETTY TUKI (3op), 23.2.2016, 15.3.2016 ja 3.5.2016, LAHTI
- ITSESÄÄTELYTAIDOT JA OPPIMINEN - KEHITYS, HAASTEET JA TUKEMINEN (3op), 9.3.2016 ja 21.4.2016 Helsinki
- MATEMAATTISTEN TAITOJEN ARVIOINTI JA TEHOSTETTU TUKI (4 op) 9.3., 23.3., 27.4, 25.5.2016 Helsinki
- YLEINEN TUKI OPPILAIDEN KÄYTTÄYTYMISEN TUKEMISEEN; MITEN TOIMIA LEVOTTOMAN LUOKAN KANSSA (3op), 10.3.2016 ja 22.4. 2016 Helsinki
- KIRJOITTAMISEN VAIKEUDET JA KIRJOITUSTAIDON TUKEMINEN (2 op), 16.3.2016 ja 26.4.2016 Helsinki
- YLEINEN TUKI OPPILAIDEN KÄYTTÄYTYMISEN TUKEMISEEN; MITEN TOIMIA LEVOTTOMAN LUOKAN KANSSA (3op), 17.3.2016 ja 28.4.2016 Vaasa
- TIETOA JA KEINOJA LUKEMISEN JA LASKEMISEN TUKEMISEEN KOLMIPORTAISISSA TUESSA (2 op), 17.3.2016 ja 19.4.2016 Hämeenlinna
- LUKIMAT: OPPIMISEN SEURANTA JA TULOSTEN ANALYSOINTI VERKOSSA (1 op) -verkkokoulutus 23.3.2016 alkaen
- AMMATTIIN OPISKELEVIENTEN NUORTEN OPISKELUMOTIVAATION TUKEMINEN - KESKEYTTÄMISRISKISSÄ OLEVAN NUOREN OPISKELUMOTIVAATIO JA TUKITOIMET (3 op), 7.-8.4.2016 Turku
- MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (1 OP), 12.4.2016 Jyväskylä
- MALTTI - TARKKAAVUUDEN JA TOIMINNANOHJAUKSEN RYHMÄMUOTOISEN KUNTOUTUKSEN JA TEHOSTETUN TUEN TOTEUTTAMINEN (3 OP), 14.4.2016, 3.11.2016 ja 16.2.2017 Jyväskylä
- MITÄ MUN KOULUNKÄYNTI MULLE KUULUU” -AMMATTIIN OPISKELEVIENTEN NUORTEN OPISKELUMOTIVAATION TUKEMINEN (1OP), verkkoluentotalenne katsottavissa 18.4–1.5.2016
- KOULUN OPETUSHENKILÖSTÖN PYSTYVYYDEN TUKEMINEN 1op, Verkkoluentotalenne katsottavissa 15.8.-16.12.2016
- Yhteispeli - hyvinvointia ja taitoja koko koululle –koulutushanke, rehtorien koulutuspäivät 7.12.2016 Helsinki, 8.12.2016 Jyväskylä
- LUKIMAT: OPPIMISEN SEURANTA JA TULOSTEN ANALYSOINTI VERKOSSA (1 op) –verkkoluentotalenne katsottavissa 22.8.2016 alkaen
- TARKKAAVUUDEN JA TOIMINNANOHJAUKSEN ONGELMAT KOULULUOKASSA – TUNNISTAMINEN JA TEHOSTETTU, YKSILÖLLISTETTY TUKI (3op), 31.8.2016, 21.9.2016 ja 9.11.2016, OULU
- EKAPELI LUKEMAAN OPPIMISEN JA SUJUVAN LUKEMISEN TUKENA (3 op) 1. päivä verkossa katsottavissa ajalla 1.9.-10.9.2016, 6.10.2016 ja 29.11.2016 Helsinki
- LUKIMAT-TIETOPALVELUKOULUTUS (1 op) -verkkokoulutus 6.9.2016 alkaen
- KOULUN OPETUSHENKILÖSTÖN PYSTYVYYDEN TUKEMINEN (1 op) verkkokoulutus syys 2016

- LUKEMISEN JA KIRJOITTAMISEN PERUSTAITOJEN OPPIMISEN ARVIOINTI, TUKEMINEN JA OPPIMISEN SEURANTA OSANA OPETTAJAN PEDAGOGISTA ARVIOINTITYÖTÄ LUOKILLA 1-2 (4 op), 6.9.2016, 4.-5.10.2016 ja 1.12.2016 Oulu
- LUKEMISEN JA KIRJOITTAMISEN PERUSTAITOJEN OPPIMISEN ARVIOINTI, TUKEMINEN JA OPPIMISEN SEURANTA OSANA OPETTAJAN PEDAGOGISTA ARVIOINTITYÖTÄ LUOKILLA 1-2 (4 op), 7.9.2016, 5.-6.10.2016 ja 2.12.2016 Helsinki
- MATEMAATTISTEN TAITOJEN ARVIOINTI JA TEHOSTETTU TUKI (4 op) 7.9., 21.9., 2.11. ja 30.11.2016 Helsinki
- TYÖRAUHA KAIKILLE- TUKITOIMIA YLÄKOULUJEN TYÖRAUHAONGELMIIN (3 op), 15.-16.9.2016 ja 25.11.2016 Kokkola
- MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (1 OP), verkkokoulutus varhaiskasvatukseen 19.9.2016 - 8.12.2017
- MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (1 OP), verkkokoulutus perusopetukseen 19.9.2016 - 8.12.2017
- HYVÄN TYÖRAUHAN RAKENNUSAINEITA – OPETTAJAN LUOKANHALLINNAN TAITOJEN KEHITTÄMINEN KOULUN ARJESSA (1 op), verkkoluentotalenne katsottavissa 26.9.-16.12.2016
- HYVÄN TYÖRAUHAN RAKENNUSAINEITA – OPETTAJAN LUOKANHALLINNAN TAITOJEN KEHITTÄMINEN KOULUN ARJESSA (1 op), 22.9.2016 Jyväskylä
- TIETOTEKNIKKAA ERITYISOPETTAJAN ARJESSA (2 op), 22.9. ja 10.11. 2016 Oulu
- LUETUN YMMÄRTÄMISEN TUKEMINEN LUOKKA-ASTEILLA 6–9 (2 op), 27.9.2016 ja 15.11.2016 Tampere
- AMMATTIIN OPISKELEVIEN NUORTEN OPISKELUMOTIVAATION TUKEMINEN - KESKEYTTÄMISRISKISSÄ OLEVAN NUOREN OPISKELUMOTIVAATIO JA TUKITOIMET syksy 2016 verkkokoulutus
- KIRJOITTAMISEN VAIKEUDET JA KIRJOITUSTAIDON TUKEMINEN (2 op), 29.9.2016 ja 3.11.2016 Jyväskylä
- TYÖRAUHA KAIKILLE- TUKITOIMIA YLÄKOULUJEN TYÖRAUHAONGELMIIN (3 op), 29-30.9.2016 ja 30.11.2016 Tampere
- MITÄ MUN KOULUNKÄYNTI MULLE KUULUU” -AMMATTIIN OPISKELEVIEN NUORTEN OPISKELUMOTIVAATION TUKEMINEN (1OP), verkkoluentotalenne katsottavissa 3. –16.10.2016
- LUKIMAT -TIETOPALVELUN KÄYTTÖ (1 op) -verkkotalennekoulutus, katsottavissa 6.10.2016 alkaen
- ITSESÄÄTELYTAIDOT JA OPPIMINEN - KEHITYS, HAASTEET JA TUKEMINEN (3op), 2.11.2016 Tampere ja verkkoluento
- YLEINEN TUKI OPPILAIDEN KÄYTTÄYTYMISEN TUKEMISEEN; MITEN TOIMIA LEVOTTOMAN LUOKAN KANSSA (3op), 3.11.2016 ja 14.12.2016 Tampere

7. Hallinto- ja tukipalvelut

Toiminnasta vastaava: Juha-Matti Latvala

Henkilöstö (2016): Kirsi Kantola (talouspäälikkö), Kirsi Hintikka, Asta Kaipainen, Miika Pekkarinen (tietohallintopäälikkö), Atte Palokangas, Mari Hytönen, Lasse Eskola, Teemu Hytönen, Olli-Pekka Malinen (1. varatoiminnanjohtaja) ja Pekka Räsänen (2. varatoiminnanjohtaja).

Kesto: Hallinto- ja tukipalvelut ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa.

Rahoittaja: Raha-automaattiyhdistys (AY5), omat koulutus- ja julkaisutuotot, projektien yleiskuluosuudet

Tavoitteet: Niilo Mäki -säätiön hallinto- ja tukipalvelujen tavoitteena on muodostaa laadukkaasti ja tehokkaasti toimiva työskentely-ympäristö säätiön työntekijöille. Hallinto- ja tukipalvelut koostuvat yleis-, talous-, henkilöstö- ja IT-hallinnosta.

Toiminta ja tulokset 2016

Niilo Mäki -säätiön perustoimintaa ylläpidetään RAY:n yleisavustuksen, projekteilta perittävien yleiskulujen ja koulutus- ja julkaisutuottojen turvin.

Hallinto- ja tukipalveluiden henkilöstöllä hoidetaan säätiön hallinto, instituutin toiminnan johtaminen ja koordinointi, talous-, henkilöstö- ja hankehallinto, muu yleishallinto, atk-tuki, verkkopalveluiden toimivuus ja tietoturvallisuus sekä muut organisaatiota palvelevat tukipalvelut. Sisäisen toiminnan lisäksi yhteydenpito sidosryhmiin, rahoittajiin ja verkostoihin kuuluu olennaisena osana toimintaan. Hallinto- ja tukipalveluiden tarkoituksena on tukea ja mahdollistaa Niilo Mäki Instituutin laadukas tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja julkaisutoiminta. Asiantunteva ja osaava henkilöstö on Niilo Mäki Instituutin tärkein resurssi.

Vuoden 2016 aikana tehtiin hallinto- ja tukipalveluissa seuraavia toimia:

- Yleiskulujen kohdentamista hankkeille jatkettiin keräämällä yleiskuluosuuden (perustaso 10 % ja 55 %:ia kokonaiskustannusmallia noudattavilta) hankkeilta. Yleiskulujen seurannan myötä havaittiin tarve varautua tulevaisuuden hankehakemuksissa yleiskuluosuuden nostamiseen 15 %:iin ja kokonaiskustannusmallia noudattavissa hankkeissa 60 %:iin.
- Rahoittajien edellyttämä työajanseuranta muutettiin sähköiseksi.
- Niilo Mäki Instituutin strategisiksi tavoitteiksi vuoteen 2019 vahvistettiin: *vahva tutkimusosaaminen, kansainvälisyys, aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen sekä tehokkaat ja joustavat toimintamallit*.
- Selvitystyö (toteuttajana EY) Niilo Mäki -säätiön yleis-, talous- ja henkilöstöhallintoon liittyen valmistui keväällä 2016. Selvityksen toteuttajana toimi EY. Selvityksessä havaittuja kehityskohteita otettiin huomioon strategisia tavoitteita ja niihin liittyviä toimenpiteitä laadittaessa.
- Varatoiminnanjohtajia nimitettiin kaudelle 2016-2020 kaksi, joilla vastuualueina on tutkimustoiminnan kehittäminen (Olli-Pekka Malinen) ja kansainvälinen toiminta (Pekka Räsänen).
- NMI:lle määriteltiin Senior Research Fellow –asiantuntijayhteistyömuoto. SRF:ksi kutsutaan 5 vuoden määräajaksi kokeneita ja meritoituneita alan toimijoita. SRF voi hakea hankkeita Niilo Mäki Instituutille ja hänen yhteystietonsa ovat NMI:n verkkosivuilla. Ensimmäiseksi SRF:ksi kutsuttiin Unesco-professori Heikki Lyytinen.
- Valtuuskunta kokoontui 3 kertaa ja hallitus 10 kertaa. Hallituksen pitkäaikainen puheenjohtaja Heikki Lyytinen jäi pois hallituksesta ja hänet nimitettiin kunniapuheenjohtajaksi.

Vuoden 2016 tärkeänä tavoitteena oli Niilo Mäki -säätiön talouden tasapainottaminen siten, että toiminta ei kärsisi merkittävästi. Tilinpäätöksen mukaan säätiön talous jäi niukasti alijäämäiseksi (-8776,25 €). Jatkossa tarvitaan uusia hankkeita ja toimintaa, jotka tuottavat Niilo Mäki Instituutille jatkuvuutta ja resursseja toiminnan ylläpitämiseen ja laajentamiseen sekä asiantuntijuuden kasvattamiseen.

Liitteet:

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin henkilöstö vuonna 2016

Liite 2. Julkaisuluettelo 2016

Liite 3. Niilo Mäki Instituutin järjestämät koulutukset 2016

Liite 4. Valtuuskunnan ja hallituksen jäsenet vuonna 2016

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin henkilöstö vuonna 2016

Hallinto

Toimipiste: Asemakatu 4.

Yhteystiedot löytyvät verkko-osoitteesta: <http://www.nmi.fi/fi/henkilokunta>

Toiminnanjohtaja	Juha-Matti Latvala, FT
1. varatoiminnanjohtaja (tutkimustoiminnan kehittäminen)	Olli-Pekka Malinen, KT
2. varatoiminnanjohtaja (kansainväliset asiat)	Pekka Räsänen, PsL
Taluspäällikkö	Kirsi Kantola, merkonomi
Henkilöstöassistentti	Kirsi Hintikka, merkonomi
Taloussihteeri	Asta Kaipainen, merkonomi
Toimistoassistentti	Mari Hakkarainen, kotitalous- ja kuluttajapalveluiden perustutkinto
IT-päällikkö	Miika Pekkarinen, FM
ATK-tuki	Atte Palokangas
Koulutussihteeri	Lasse Eskola, tradenomi
Toimistosihteeri	Teemu Hytönen, merkonomi

Koulutus

Toimipiste: Kauppakatu 27 B 18.

Koulutuspäällikkö	Maria Haakana, KM
Koulutussuunnittelija	Mirja Myllykoski, KM
Koulutussuunnittelija	Maria Rintanen, KM
Koulutussihteeri	Birgitta Alakoski, merkonomi
Koulutussihteeri	Lasse Eskola, tradenomi
Toimistosihteeri	Teemu Hytönen, merkonomi

Lastentutkimuslinikka (osana Jyväskylän kaupungin perheneuvolaa)

Toimipiste: Asemakatu 4 A (Perheneuvola: Väinönkatu 6, 3 krs.)

Lastentutkimuslinikan vastaava psykologi	Nina Kultti-Lavikainen, PsL
Psykologi	Johanna Heinonen, PsL
Psykologi	Ulla Leppänen, PsT
Psykologi	Sanna Raasakka., PsM
Psykologian harjoittelija	Sini Teivaanmäki
Psykologian harjoittelija	Jenni Ruotsalainen

Tutkimus- ja muu hankehenkilöstö

Nimi	Erityisalueet
Timo Ahonen, prof.	Tutkimusjohtaja
Jaana Alila	Tutkimusavustaja
Sofia Anto	Tutkimusavustaja
Kaisu Anttila	Harjoittelija
Niini Aro	Toimistoassistentti
Tuija Aro, PsT, dos.	Lastenneuropsykologia
DeMeulder Annukka	Tutkimusavustaja
Anna-Kaija Eloranta, PsM	Oppimisvaikeudet aikuisena
Mika Halttunen	Ohjelmointi
Riikka Heikkilä, PsT	Lukemisvaikeudet, nimeäminen
Sanni Heinonen	Tutkimusavustaja
Henrik Husberg	Inlärningssvårigheter
Hanna Härkönen	Tutkimusavustaja
Riikka Iisakka	Tutkimusavustaja
Adrienn Jalonen, FT	Projektityöntekijä
Jami Kakko	Projektiavustaja
Juulia Keskikuru	Tutkimusavustaja
Ritva Ketonen, FT	Lukemaan oppimisen vaikeudet, kielelliset vaikeudet
Annastiina Kettunen	Projektiassistentti
Karoliina Kilponen	Tutkimusassistentti
Linnea Kirstinä	Tutkimusavustaja
Liisa Klenberg, PsT	Lastenneuropsykologia
Kaisa Koivumäki	Tutkimusavustaja
Tuire Koponen, PsT	Lastenneuropsykologia, matematiikan oppimisvaikeudet ja kuntoutus, LukiMat- hanke
Elisa Korhonen	Projektiassistentti, Prokoulu
Katja Korhonen, KM	Projektiassistentti
Tiina Korhonen	Tutkimusavustaja

Nimi	Erityisalueet
Pia Krimark, MA, YTM	Kehitysyhteistyö
Minja Kujala	Tutkimusavustaja
Laura Lampi	Tutkimusavustaja
Juha-Matti Latvala, FT	Ekapeli-oppimisympäristö, LukiMat-hanke
Silja Lehtonen	Harjoittelija
Olli-Pekka Malinen, KT	ProKoulu-tutkimus., Lite-hanke
Riikka Malinen	Projektiassistentti, Prokoulu
Johanna Manninen, datanomi	Tietokoneavusteiset menetelmät, atk-ohjaus
Ivan Maslov, Master of Computer Science	Tietokoneavusteiset menetelmät, ohjelmointi
Oleksandr Maslov, FM	Tietokoneavusteiset menetelmät, ohjelmointi
Sami Määttä, PsT	Prokoulu
Sira Määttä, PsM	Lasten kielen kehitys
Ville Mönkkönen, KTM	Ohjelmistoprojektit, peliohjelmointi
Anna Nelimarkka	Tutkimusavustaja
Marko Niemelä	DysGeBra-hanke
Vesa Närhi, PsT	Lastenneuropsykologia, tarkkaavuushäiriöt
Aino Oksanen, KM	Projektiassistentti, Prokoulu
Mika Paananen, PsL	Lastenneuropsykologia, ryhmäkuntoutus
lines Palmu, KM	Prokoulu-tutkimus
Miika Pekkarinen, FM	Palvelinjärjestelmät, sulautetut järjestelmät
Ilona Peltola	Tutkimusavustaja
Marika Peltonen, FM	ProKoulu-tutkimus
Hanna Pöyliö, KM	Lukemissujuvuus (Lukumummit), oppimisvaikeudet
Janne Rajaniemi	Tutkimusavustaja
Vesa Rantanen, YTM	Maahanmuuttajat, toisen kielen lukemaan oppiminen
Ann-Katrine Risberg	Inlärningsssvårigheter
Miia Ronimus, PsT	DysGeBra-hanke
Jaakko Ryssy, insinööri (ICT)	Pelitestaus, käyttäjätuki
Pekka Räsänen, PsL	Lastenneuropsykologia, matematiikan oppiminen
Viivi Saarikorpi	Tutkimusavustaja
Paula Salmi, FT	Lukemissujuvuus (Lukumummit), nimeäminen
Kirsi Savolainen	Toimistoavustaja
Susanna Slama, PsM	Inlärningsssvårigheter
Hanna Suni	Projektiyöntekijä
Saara Suutarinen	Tutkimusavustaja
Heli Tahvanainen	Tutkimusavustaja
Laura Tepponen	Inlärningsssvårigheter
Pia Vataja	Inlärningsssvårigheter
Ville Vauhkonen, FM	Projektiyöntekijä
Jari Westerholm, YTM	Tutkimusasetelmien suunnittelu, aineistojen tilastollinen analyysi
Suvi Ylönen, YTM, KM	Hahmottamisen kuntoutus

Tutkimusartikkelit

- Aunio, P., & Räsänen, P. (2016). Core numerical skills for learning mathematics in children aged five to eight years—a working model for educators. *European Early Childhood Education Research Journal*, 1-12.
- Hannula-Sormunen, M. M., McMullen, J., Räsänen, P., Lepola, J., & Lehtinen, E. (2016). Is the study about spontaneous attention to exact quantity based on studies of spontaneous focusing on numerosity?. *European Journal of Developmental Psychology*, 13(1), 115-120.
- Heikkilä, R., Aro, M., Närhi, V., Westerholm, J., & Ahonen, T. (2016). Edistääkö tavuharjoittelu lukemisen sujuvuutta? : tietokonepohjainen harjoittelukokeilu tois- ja kolmasluokkalaisilla heikoilla lukijoilla. *NMI Bulletin - Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti*, 26 (4), 11-21. Open access
- Heikkilä, R., Torppa, M., Aro, M., Närhi, V., & Ahonen, T. (2016). Double-Deficit Hypothesis in a Clinical Sample: Extension Beyond Reading. *Journal of Learning Disabilities*, 49 (5), 546-560. doi:10.1177/0022219415572895 Open access
- Hirvonen, R., Torppa, M., Nurmi, J.-E., Eklund, K., & Ahonen, T. (2016). Early temperament and age at school entry predict task avoidance in elementary school. *Learning and Individual Differences*, 47, 1-10. doi:10.1016/j.lindif.2015.12.012 Open access
- Kajovaara, L., Raivio, M., Ahonen, T., & Kiuru, N. (2016). Opettaja ja koulukiusaamisen osallistujaroolien tunnistaminen. *Kasvatus*, 47 (4), 298-312.
- Li, Y., Li, H., Richardson, U. & Lyytinen, H. (2016). Early identification of poor readers and preventive training in Chinese using Pinyin Graphogame: results from disadvantaged children in Mainland. *International Journal of Psychology*, 51.
- Malinen, O. & Savolainen, H. (2016). The effect of perceived school climate and teacher efficacy in behavior management on job satisfaction and burnout: A longitudinal study. *Teaching and teacher education* 60, 144–152.
- Mourgues, C. Tan, M., Hein, S., Ojanen, E., Reich, J., Lyytinen, H. & Grigorenko, E. L. (2016). Paired associate learning tasks and their contribution to reading skills. *Learning and Individual Differences*, 46, 54–63.
- Määttä, S., Laakso, M.-L., Ahonen, T., Tolvanen, A., Westerholm, J., & Aro, T. (2016). Continuity From Prelinguistic Communication to Later Language Ability : A Follow-Up Study From Infancy to Early School Age. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 59 (December), 1357-1372. doi:10.1044/2016_JSLHR-L-15-0209
- Nemmi, F., Helander, E., Helenius, O., Almeida, R., Hassler, M., Räsänen, P., & Klingberg, T. (2016). Behavior and neuroimaging at baseline predict individual response to combined mathematical and working memory training in children. *Developmental Cognitive Neuroscience*, 20, 43-51.
- Sorvo, R., Koponen, T. Viholainen, H., Aro, T., Räikkönen, E. Peura, P., Dowker, A , & Aro, M (in press). Math Anxiety and Its Relationship with Basic Arithmetic Skills among Primary School Children. *British Journal of Educational Psychology*.
- Virtanen T., Malinen, O. & Haverinen, K. (2016). Yläkoulun oppilaiden kouluun kuulumisen kokemusten kehityskulut ja seuraukset. *NMI-Bulletin - Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti* 26 (2).

Kirjat ja kirjanluvut

van Acker, T., Garbe, C., de Krosse, H., Kuypers, T., Lafontaine, A., Lafontaine, D., Schillings, P., Shiel, G., Strating H., Valtin, R., Arqueiro, A., Balbinot, V., Baye, A., Cunha, J., Trindade Dionisio, M.L., Fischer, C., Géron, S., Kennedy, E., Koikkalainen, M., Kovacs, M., Kristmundsson, G., Lemos, G., Lyytinen, H., Manolitsis, G., Gonzales Martí, C., Nascimbeni, F., Pitschke, F., Puksand, H., Sulkunen, S., Tafa, E., Tamburlini, G., Uusen, A., Vacaretu, A-S., Volcinschi, C., Wagner, C. & Wiesner, E.. (2016). *Literacy in Belgium (Flanders). Country report. Children and adolescents*. Germany: European Literacy Policy Network (ELINET).

Aro, M. & Lyytinen, H. (2016). Training reading skills in Finnish: from reading acquisition to fluency and comprehension. *Reading fluency – Current insights from neurocognitive research and intervention studies*. (pp. 125–140). Switzerland: Springer International Publishing.

Ehgartner, R., Gangl, V., Garbe, C., Lafontaine, D., Shiel, G., Valtin, R., Arqueiro, A., Balbinot, V., Baye, A., Cunha, J., Trindade Dionisio, M.L., Fischer, C., Géron, S., Kennedy, E., Koikkalainen, M., Kovacs, M., Kristmundsson, G., Lafontaine, D., Lemos, G., Lyytinen, H., Manolitsis, G., Gonzales Martí, C., Nascimbeni, F., Pitschke, F., Puksand, H., Sulkunen, S., Tafa, E., Tamburlini, G., Uusen, A., Volcinschi, C., Wagner, C. & Wiesner, E. (2016). *Literacy in Austria. Country report, children and adolescents*. Germany: European Literacy Policy Network (ELINET).

Garbe, C., Lafontaine, D., Laufkova, V., Shiel, G., Valtin, R., Arqueiro, A., Balbinot, V., Baye, A., Cunha, J., Trindade Dionisio, M.L., Fischer, C., Géron, S., Kennedy, E., Koikkalainen, M., Kovacs, M., Kristmundsson, G., Kucharska, A., Lafontaine, D., Lemos, G., Lyytinen, H., Manolitsis, G., Gonzales Martí, C., Moler, I.C., Nascimbeni, F., Pitschke, F., Puksand, H., Ronkova, J., Sulkunen, S., Tafa, E., Tamburlini, G., Uusen, A., Vacaretu, A-S., Volcinschi, C., Wagner, C., Wiesner, E. & Wildova, R. (2016). *Literacy in Czech Republic. Country report - children and adolescents*. Germany: European Literacy Policy Network (ELINET).

Garbe, C., Lafontaine, D., Masiulienė, L., Shiel, G., Valtin, R., Arqueiro, A., Balbinot, V., Baye, A., Cunha, J., Trindade Dionisio, M.L., Eljosaityte, R., Fischer, C., Géron, S., Kennedy, E., Koikkalainen, M., Kovacs, M., Kristmundsson, G., Lafontaine, D., Lemos, G., Lyytinen, H., Manolitsis, G., Gonzales Martí, C., Nascimbeni, F., Pitschke, F., Puksand, H., Sulkunen, S., Tafa, E., Tamburlini, G., Uusen, A., Vacaretu, A-S., Volcinschi, C., Wagner, C. & Wiesner, E. (2016). *Literacy in Lithuania. Country report, children and adolescents*. Germany: European Literacy Policy Network (ELINET).

Malinen, O. (2016). Teacher efficacy research in mainland China. In S. Garvis & D. Pendergast (Eds.), *Asia-Pacific Perspectives on Teacher Self-Efficacy* (pp. 115–126). Rotterdam, Netherlands: Sense Publishers.

Malinen, O. & Sinkkonen, E. (2016). Naisten osallisuus ja toimijuus Kiinan koulujärjestelmässä. Teoksessa E. Sinkkonen, Airaksinen, T., Valjakka, M. (toim.) *Enemmän kuin puoli taivasta? Naisten uudet roolit kiinalaisessa yhteiskunnassa*. Helsinki: Art House.

Kuntoutusmenetelmät ja arviointimateriaalit

Kivijärvi, T. & Linnove, T. (2016). KUMMI 14. KASVU JA KASVATUS – Kaskas-ryhmätoimintamallista tukea laadukkaaseen varhaiskasvatukseen: Niilo Mäki Instituutti.

Kongressiesitykset

Aro, M., Aro, T., Viholainen H., Koponen, T., Salmi, P., Närhi, V., Paananen, M., Sorvo, R. & Peura, P. (2016). Minäuskomukset, tunteet ja oppiminen. Esitys Hyvä Alku –messut 11.2.2016 Jyväskylä.

Eloranta, A-K. (2016, elokuu). *Reading skills, resilience, and psychological wellbeing in dyslexic and non-dyslexic adults*. Suullinen esitys the International Conference on Motivation 2016 -konferenssissa, Thessaloniki, Kreikka. Abstrakti: http://www.psy.auth.gr/sites/default/files/ICM2016_Abstract%20Book.pdf

Heikkilä, R., Rantanen V., Nieminen, L., Hautala, J., Latvala, J-M. & Richardson, U. (2016). Computerized assesment of reading across grades 1-4 in a transparent ortography. Esitys Scientific Studies of Reading – konferessi, Porto, Portugali 13.-16.7.2016.

Heikkilä, R. (2016): Lukemisen tietokoneistettu arviointi alkuopetuksessa. Esitys Psykologia 2016 –kongressi, Tampere 24.-26.8.2016.

Karhu, A., Närhi, V., & Savolainen, H. (2016) check-in/Check-out: Effectiveness and feasiblity in the Finnish schooling system. Presentation in The 13th International Conference on Positive Behavior Support, San Francisco, California, March 23-26, 2016.

Kettunen, A. Korhonen, K. & Pöyliö, H. (2016) . Maahanmuuttajaoppilaiden suomen kielen osaamiseen ja oppimiseen liittyvät pystyvyysuskomukset Esitys Oppimisen ja oppimisvaikeuksien tutkijoiden päivillä, Joensuu, Suomi, 27.-28.4.2016

Malinen, O. (2016, helmikuu). Opettajien pystyvyys ProKouluissa. Esitys. Hyvä alku-tapahtuma, Jyväskylä, Finland.

Malinen, O. (2016, syyskuu). Using Lesson Study approach to improve teacher efficacy and pedagogical practices. Konferenssiesitys. The World Association of Lesson Studies International Conference 2016, Exeter, United Kingdom.

Määttä, S., Närhi, V., & Savolainen, H. (2016). Class-wide positive behavior support in upper comprehensive school: promoting classroom climate and motivation. Presentation in the XVth Biennial conference of the European Association for Research on Adolescence (EARA), La Barrosa, Espanja.

Risberg, A-K., Vataja, P., Tepponen, L. & Salmi, P (2016). 'Utvärdering av och stödåtgärder vid inlärningssvårigheter i finlandssvenska skolor och förskolor'. Suullinen esitys. 3rd Baltic Sea – 17th Nordic Literacy Conference. 3:e Östersjökonferensen om läsning – 17:e Nordiska lässtämman. Making meaning – literacy in action. 14–16 August 2016, Åbo, Finland

Ronimus, M. (2016, August). Engagement and learning during digital game -based reading intervention. Paper presented at the International Conference on Motivation, Thessaloniki, Greece.

Räsänen, P., & Ylönen, S. (2016). Hahmottamisen kuntoutus. Esitys Hyvä Alku –messuilla. 17.–18.1.2016. Paviljonki, Jyväskylä.

Räsänen, P. (2016). Impressions from longitudinal studies to interventions: number-specific and domain-general cognitions. An invited presentation in the fourth international AMBLE symposium on Reading, Mathematics and the Developing Brain. May 10–11, 2016, University of Gothenburg, Sweden.

Räsänen, P. (2016). Cerebro, pensamiento matemático y aprendizajes. Un presentación invitada en el congreso Neurociencia y Educación. Mayo 14, 2016, Ministerio de Educación y Deportes, Buenos Aires, Argentina.

Räsänen, P. (2016). Cómo se desarrolla el cerebro matemático. Un presentación invitada en el congreso #LosNiñosCuentan, Julio 11, 2016. Universidad Pontificia Bolivariana y Alianza por Primero Infancia Feliz, Medellin, Colombia.

- Räsänen, P. (2016). Nutrición y desarrollo cognitivo. Una presentación invitada en el taller de Alianza por Primero Infancia Feliz, Julio 12, 2016, Medellín, Colombia.
- Räsänen, P. (2016). Modalidad de enseñanza de Educación Inicial en Finlandia. Una presentación invitada en el taller de Alianza por Primero Infancia Feliz, Julio 13, 2016, Medellín, Colombia.
- Räsänen, P. (2016). Dislexia. Una presentación invitada en el taller de Alianza por Primero Infancia Feliz, Julio 14, 2016, Medellín, Colombia.
- Räsänen, P. (2016). ¿Qué podemos hacer para prevenir dificultades en el aprendizaje de matemáticas? Una presentación invitada en el taller de Alianza por Primero Infancia Feliz, Julio 15, 2016, Medellín, Colombia.
- Räsänen, P. (2016). Oppimisvaikeuksien tutkimuksen uudet tulokset. Kutsuluento eNorssi –syysseminaarissa Sivistys, oppiminen ja ohjaus, 1.9.2016. Ruusupuisto, Jyväskylän yliopisto.
- Räsänen, P. (2016). Habilidades matemáticas en México y CENDI. Un presentación invitada en el congreso 16° Encuentro Internacional de Educación Inicial y Preescolar, Octubre 13–15, 2016, Monterrey, Nuevo Leon, Mexico.
- Räsänen, P. (2016). Juegos y actividades para la enseñanza y el desarrollo del pensamiento lógico-matemático. Un presentación invitada en el congreso 16° Encuentro Internacional de Educación Inicial y Preescolar, Octubre 13–15, 2016, Monterrey, Nuevo Leon, Mexico.
- Räsänen, P. (2016). El cerebro matemático. Un presentación invitada en el congreso Educar con el cerebro en mente, Octubre 28, 2016. INECO & Telefonica Fundación, Madrid, España.
- Savolainen, H., Närhi, V. & Malinen, O-P. (2016). Finnish SWPBIS - initial results on the reduction of problem behaviors Presentation in The 13th International Conference on Positive Behavior Support, San Francisco, California, March 23-26, 2016
- Savolainen, H., Närhi, V. & Malinen, O. (2016). ProKoulu study. Conference presentation. 8th Dutch School Wide Positive Behavior Support Conference, Utrecht, The Netherlands, November, 10–11, 2016.
- Sorvo, R., Koponen, T., Räikkönen, E., Viholainen, H., Peura, P., & Aro, M. (2016). Longitudinal relationships between math anxiety and basic arithmetic skills among primary school children. The 20th Conference of the Junior Researcher of European Association Research on Learning and Instruction. Helsinki, Finland.
- Sorvo, R., Koponen, T., Räikkönen, E., Viholainen, H., Peura, P., & Aro, M. (2016). International Conference on Motivation 2016. Thessaloniki, Greece.
- Vataja, P., Husberg, H., Risberg, A-K., Tepponen, L. Slama, S., Määttä, S. & Salmi, P. (2016) Utvärdering av och stödåtgärder vid inlärningssvårigheter i finlandssvenska skolor och daghem. Nationella utvecklingsdagar för specialundervisning. Utbildningsstyrelsen, Helsingfors, 22.4.2016.

Artikkelit järjestö- ja muissa lehdissä

- Pelaamalla paremmaksi hahmottajaksi?" CP-lehti 4/2016
- Tietoa ja kuntoutusta hahmotusvaikeuksisille" ADHD-lehti 4/2016
- Pelaamalla paremmaksi hahmottajaksi" LukSitko 2/2016
- Pelaamalla paremmaksi hahmottajaksi" Kielipolku 4/2016
- Haasteena hahmotusvaikeudet" Kielipolku 1/2016

Kügelgen, M. (2016) Bra verktyg behövs. Medborgarbladet, 2, 26-29.

Pro Gradut ja muut opinnäytetyöt

Ilen, L. (2016). Mental rotation and mental folding in 7- and 8-year-old children. Pro gradu-työ. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Psykologian laitos. Jyväskylän yliopisto.

Jokinen, T.:(2016). Ammatillisten kokemusasiantuntijoiden käsityksiä alakouluikäisestä lapsesta, jolla on visuo-spatiaalinen hahmotushäiriö. Pro gradu-työ. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Jyväskylän yliopisto.

Storbacka, H. (2016). Verbbenämning och dess utveckling hos finlandssvenska sex- till nioåringar – En simuleringsstudie med Dells interaktiva aktiveringsmodell. Pro gradu-avhandling i logopedi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Westberg, S. & Korin, D. (2016). Snabb seriell benämning hos 6–10 åriga finlandssvenska barn - tidsprestationer och kategorisering av felsägningar. Pro gradu-avhandling i logopedi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Muut

Malinen, O. (2016, toukokuu). Opettajien pystyvyyden tukeminen. Videomateriaali opettajapystyvyyttä käsittelevään täydennyskoulutukseen.

Sääkslahti, A., Aalto-Nevalainen, P., Ahonen, T., Asunta, P., Haapala, E., Holappa, A.-S., . . . Viholainen, H. (2016). *Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä : varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset*. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja, 2016:21. Retrieved from <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-410-8>

Niilo Mäki Instituutin järjestämät koulutukset 2016

- Kaninhistorier – Träning i aktiv hörförståelse 15.1.2016 Karleby
- Kaninhistorier – Träning i aktiv hörförståelse 20.1.2016 Helsingfors
- KUMMIT TUTUIKSI! Verkkoluentosarja oppaaksi Kummien käyttöön, verkkoluentotalenteet katsottavissa 1.2.-1.5.2016
- LASTEN PSYKIATRISET ONGELMAT ALLE KOULUIÄSSÄ JA ONGELMIEN KYTKEYTYMINEN KOULUIÄN OPPIMISVAIKEUKSIIN, 5.2.2016 Tampere
- ERITYISTÄ TUKEA YLEISOPETUKSEN LUOKASSA - KEINAINA YHTEISOPETTAJUUS JA JOUSTAVA OPETUSRYHMÄJAKO, 11.2.2016 Seinäjoki
- KOGNITIIVISTEN TAITOJEN JA OPPIMISVAIKEUKSIEN ARVIOINTI KOULUIKÄISILLÄ – päivitys uusimpaan tietoon, 25.2.2016 Oulu
- HAHMOTUSVAIKEUDET – YMMÄRRÄMMEKÖ NÄKEMÄÄMME, HAHMOTTAMISEN SALAT JA VAIKEUDET, 3.3.2016 Helsinki
- NEUROPSYKIATRISET ONGELMAT, 11.3.2016 Tampere
- Kaninhistorier – Träning i aktiv hörförståelse 18.3.2016 Helsingfors
- PÄÄLLEKKÄISTYNEET OPPIMISVAIKEUDET - TUNNISTAMINEN JA TUKEMINEN, 18.3.2016 Vaasa
- HAHMOTUSHÄIRIÖT – ILMIÖ, TEORIA, ARVIOINTI JA KUNTOUTUS, 22.3.2016 Helsinki
- OPPIMISSTRATEGIOISTA APUA OPPIMISVAIKEUKSIEN KANSSA SELVIYTYMISEEN, 31.3.2016 Helsinki
- TOIMINNANOHJAUS JA OPPIMISEN VAIKEUDET – MITEN AUTTAA?, 31.3.2016 Jyväskylä
- HAHMOTUSHÄIRIÖT – ILMIÖ, TEORIA, ARVIOINTI JA KUNTOUTUS, 6.4.2016 Tampere
- TARKKAAMATTOMIEN JA YLIVILKKAIDEN LASTEN TUKEMINEN PÄIVÄKODISSA, 6.4.2016 Tampere
- KOULUIKÄISTEN KUNTOUTUS 11.-14.4.2016, Jyväskylä (4 pv + mahdollinen 1 etäpäivä)
- TARKKAAMATTOMIEN JA YLIVILKKAIDEN LASTEN TUKEMINEN PÄIVÄKODISSA, 13.4.2016 Kuopio
- MUISTI JA OPPIMINEN – TEORIAA JA HARJOITUKSIA, 14.4.2016 Tampere
- LASTEN PSYKIATRISET ONGELMAT ALLE KOULUIÄSSÄ JA ONGELMIEN KYTKEYTYMINEN KOULUIÄN OPPIMISVAIKEUKSIIN, 15.4.2016 Lahti
- Kaninhistorier – Träning i aktiv hörförståelse 22.4.2016 Mariehamn
- YHTEISOPETTAJUUS JA OPPIMISEN TUKI YLEISOPETUKSEN LUOKASSA 25.-26.4.2016 Lappeenranta
- Kaninhistorier – Träning i aktiv hörförståelse 13.6.2016 Vasa
- Kaninhistorier – Träning i aktiv hörförståelse 19.8.2016 Borgå,
- KUMMIT TUTUIKSI! Verkkoluentosarja oppaaksi KUMMI - Arviointi-, opetus ja kuntoutusmateriaalien käyttöön, verkkoluentotalenteet katsottavissa 1.9.-16.12.2016
- TARKKAAMATTOMIEN JA YLIVILKKAIDEN LASTEN TUKEMINEN PÄIVÄKODISSA, 14.9.2016 Helsinki
- Kaninhistorier – Träning i aktiv hörförståelse 15.9.2016 Åbo
- NEUROPSYKIATRISET OIREKUVAT ADHD JA ASPERGERIN OIREYHTYMÄ: TEORIAA JA MENETELMIÄ ARKEEN, 15.-16.9.2016 Turku
- Laaja-alaiset oppimisvaikeudet, 16.9.2016 Helsinki
- HUR STÖDA OCH UTVECKLA SMÅ BARNES MATEMATISKA TÄNKANDE? NALLEMATTE TAR OSS MED PÅ EN RESA IN I MATEMATIKENS FÖRUNDERLIGA VÄRLD, 4.10.2016 Helsingfors
- HUR STÖDA OCH UTVECKLA SMÅ BARNES MATEMATISKA TÄNKANDE? NALLEMATTE TAR OSS MED PÅ EN RESA IN I MATEMATIKENS FÖRUNDERLIGA VÄRLD, 23.9.2016 Karleby
- NEUROPSYKIATRISET ONGELMAT, 28.9.2016 Helsinki
- ERITYISTÄ TUKEA YLEISOPETUKSEN LUOKASSA - KEINAINA YHTEISOPETTAJUUS JA JOUSTAVA OPETUSRYHMÄJAKO, 4.10.2016 Tampere
- ERITYISTÄ TUKEA YLEISOPETUKSEN LUOKASSA - KEINAINA YHTEISOPETTAJUUS JA JOUSTAVA OPETUSRYHMÄJAKO, 7.10.2016 Helsinki
- LASTEN PSYKIATRISET ONGELMAT ALLE KOULUIÄSSÄ JA ONGELMIEN KYTKEYTYMINEN KOULUIÄN OPPIMISVAIKEUKSIIN, 7.10.2016 Kuopio

- PÄÄLLEKKÄISTYNEET OPPIMISVAIKEUDET - TUNNISTAMINEN JA TUKEMINEN, 12.10.2016 Oulu
- NUORTEN JA AIKUISTEN LUKEMIS- JA KIRJOITTAMISTAITOJEN ARVIOINTI – seulontamenetelmän ja yksilötestistön käyttökoulutus, 13.10.2016 Turku
- MITÄ LUKIARVIOINNIN JÄLKEEN? – LUKIVAIKEUKSISEN NUOREN OPISKELUN TUKEMINEN JA ERITYISJÄRJESTELYT, 14.10.2016 Turku
- HAHMOTUSHÄIRIÖT – ILMIÖ, TEORIA, ARVIOINTI JA KUNTOUTUS, 27.10.2016 Oulu
- HAHMOTUSHÄIRIÖT – ILMIÖ, TEORIA, ARVIOINTI JA KUNTOUTUS, 3.11.2016 Helsinki
- TARKKAAMATTOMIEN JA YLIVILKKAIKOIDEN LASTEN TUKEMINEN PÄIVÄKODISSA, 8.11.2016 Turku
- HAHMOTUSHÄIRIÖT – ILMIÖ, TEORIA, ARVIOINTI JA KUNTOUTUS, 9.11.2016 Turku
- LASTEN PSYKIATRISET ONGELMAT ALLE KOULUIÄSSÄ JA ONGELMIEN KYTKEYTYMINEN KOULUIÄN OPPIMISVAIKEUKSIIN, 11.11.2016 Seinäjoki
- VANHEMPIEN VOIMAVARAKESKEINEN OHJAUS JA NEUVONTA, 17.-18.11.2016 Tampere
- TOIMINNANOHJAUS JA OPPIMISEN VAIKEUDET – MITEN AUTTAA?, 23.11.2016 Tampere
- OPPIMISSTRATEGIOISTA APUA OPPIMISVAIKEUKSIEN KANSSA SELVIYTYMISEEN, 24.11.2016 Tampere

51 koulutuspäivää

NIILO MÄKI -SÄÄTIÖN VALTUUSKUNTA JA HALLITUS 2016

Niilo Mäki -säätiön valtuuskunta vuonna 2016

Niilo Mäki Säätiön hallintoelimiä ovat valtuuskunta ja hallitus. Valtuuskuntaan kuuluu puheenjohtaja ja 12-15 muuta jäsentä, jotka valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Valtuuskunnan sääntömääräisissä kokouksissa käsitellään mm. toimintakertomus ja tilinpäätös (kevätkokous) sekä seuraavan vuoden toimintasuunnitelma (syyskokous). Valtuuskunnan jäsenet vuonna 2016 ovat (suluissa viimeinen valintavuosi).

Lea Pulkkinen, pj	(2013) Haukkalan säätiö
Onerva Mäki	(2014) Niilo Mäen perikunta
Sakari Liimatainen	(2013) Jyväskylän yliopistosäätiö
Maria Kaisa Aula	(2013) Jyväskylän yliopistosäätiö
Nico Holmberg	(2013) Jyväskylän kaupunki
Mikko Aro, 1. vpj	(2014) Jyväskylän yliopistosäätiö
Nina Hovén-Korpela	(2015) ADHD-liitto ry
Tiina Viljanen	(2015) Aivoliitto ry
Tomi Kaasinen	(2013) Suomen CP-liitto ry
Katariina Pärnä	(2014) Mannerheimin lastensuojeluliitto
Marianna Ohtonen	(2014) Kehitysvammaliitto
Anneli Rautiainen	(2014) Opetushallitus
Marjatta Mikola, 2. vpj	(2013) Onerva Mäen koulu
Gun Sandberg-Wallin	(2014) Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne

Niilo Mäki -säätiön hallitus vuonna 2016

Niilo Mäki Säätiön hallitukseen kuuluu puheenjohtaja sekä 4-6 jäsentä varajäsenineen. Valtuuskunta nimeää hallituksen vuodeksi kerrallaan. Seuraavassa hallituksen jäsenet sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä vuonna 2016.

Jäsen	Varajäsen
Heikki Lyytinen (puheenjohtaja ja jäsen 31.5.2016 asti)	Hannu Tolvanen
Timo Ahonen	Paavo Leppänen
Reija Alen	Juha Ahonen
Päivi Fadjukoff (varapuheenjohtaja 31.5.2016 asti ja puheenjohtaja 1.6.2016 alkaen).	Onerva Mäki
Matti Kuorelahti	Hannu Savolainen
Päivi Kalilainen (varapuheenjohtaja 1.6.2016 alkaen).	Airi Valkama
Tuula Vähäkainu-Kujanen	Visa Virtanen (18.3.2016 asti), Ilkka Mäkitalo (alkaen 13.4.2016)